نحو از

۲-۷۸

ای که در راه علم نحوی اهل فن

علم نحو از د

ای که دُردانهٔ خزینهٔ سینه‌ڭ ایله‌ بایغ علم نحوی بیلدراتا فضله

اوقته‌کسر یلیجه مضاف داخی موصوف اولنجی ساکن اوقه مبتدا او کورض کره ... ده

جمله معطوف علیه او قیه کورر فعله محمد بونی فهم ایلدکه ماعدای که دلر

کر بونی فهم ایلدو اِز دوشدر ادراه هرده‌ لر

7664

صحیح ۲۷۵

ابتدا کیم نامی کرد کار خالق خلق از صغار وار کبار

حمد اُز... راضی یاد مرز بنام خدا رحمان زحیم

آغاز نیم کیم بنام خدا ... دوریم

صحّحك والدّی بوزکی ابن نور رحک الله که نور نور علی نور

مفاعلن مفاعلن فعولن هیچ محذوف نور اهله ای حجر

ابن

امانة الامانة ...

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي الهمنا اللغات والعبارات و
ويسر جريانها على الالسنة وسائر الآلات
والصلوة على حبيبه محمد سيد البريات وعلى اله واصحابه
انواع الخيرات وبعد فلما رايت اكثر الكتب المعتبرة
من مصنفات المشايخ المهرة مدونة بلغة الفارس
وكان اكثر راغبيها في تلك اللغة غير فارس جمعت بعض
ما في تلك الكتب تداوله وعلى وجه يسهل لكل طالب
تناوله جعلت في حروف الاخر لكل حرف بوجه فصلا
واعتبرت في الوسط ما بعد الاول على ان من تركيب
فيه كلمتان اعتبرت ما بعدهما ما بعد الاول من وتم
الى الانتهاء في التمام ثم عدت الى الاول للاعتبار
واصل المقام وقيدت الحروف والحركات المشتبهة
على وجه لا يخفى على العقول المنتبهة واكتفيت بالتشديد بالنقط
في بعض الفارسي لكثرتها وعدم الظفر بالنقل من الثقات
وجعلت للاسماء وللافعال ما ينبئ عن تتميم الاخر وقدمت
الاسماء لوجه لا يستتر لموه بلغز وسميته بالصحاح العجمية لكونه
على اسلوب الصحاح العربية راجيا من الوهاب الكريم الرضا
وان يصرف عني وعن سائر الاخوان سوء القضاء و
من معاشر المستفيدين خير الدعاء وان يصلحوا ان عثروا
على الخطاء وبالله التيسير وبه التوفيق
الا بالله في كل عسير ويسير

بالتشديد

بسمله فرسی

ابتدا کردم بنامی کردگار خالق خلق از صغار و ز کبار
خدا از شما داری یا دمی با هم بخدا از دور رحیم
آغاز می کنم بنام خدا رحمان رحیم

القسم الاول فی باب الالف فصله

ای یار خدا یا سهذا الاسلوب غیاسی فی کلامنا بکلمة یا ای
ای جلیم لکی

وبدو نا ترکت فی سهذه التراکیب المعهود لیکون للابتداء

باسم الله تعالی آ ز آن شما بجوز حذف الالف الاولی
سنوک

مع الزاء وکذا فیما بعد ا زان ما از در ها
بزوم

بالزاء الفارسی ویجوز بالجیم مقام الزاء استا

بالمد آستا نسفید یا یجوز بالباء مقام الفاء
بوز جراش

آسیا آ یینا وفیها بالمد وبعد المهملة
بلش

بالتحتانیتین وبعد المعجمة بالنون افدستا

انجا انجاها آنرا وفیها ثلثة بالمد و

ونی الاخیران ذیلبین النون والراء الف یکون جمیعا

انها آ آوا وفیهما بالمد او را آهن رها
آواز ونیقو آکه وآنی وانک مقناطیس طاشی

بالمد آیا بالمد والقصر ای تعجبا اسها ایسانرا
ای تعجب اینکه انکه وانلی

اینا نرا اذا اخذ الالف السلطانی والنون
بونلر وبونلی وبونلرک

الاخیر یکون مفردا اینجا اینجاها اینها اینا نرا
بونلر بورلرده

فصل الباء با بمعنی مع ویستعمل قلیلا بمعنی

یا رسا پا سا بالباء الفارسی فیهما
پرهیزکار و زاهد موقوف وانجه

بالا با تو بتا فتو بستا بسر فردا بالفارسی
بور ویوقری

برنا برو ا بالفارسی بوشا بعنیا بو غدا
یکت فرزند وجل افل صلما

بیدا بیشوا بالفارسی فیهما بسا فصل التاء
بلکو اویلقی کوردکوچی

تاه بمعنى حتى والطاق تر بالفتح تر بالضم
دكونا قكيني برپوجه ديوار دركه تكاولي وسنذ
ترسا تند اسيا تماشا تنها توانا
كافر دكرمن چقلدق ف يالكوز
توتيا فصل الجيم جدا جرا چليپا
ف ايرو بجحه كوجلو وباى
بالجيم والباء الفارسيين چهارپا چهاروا
وزن اتعقو
بالفتح والكسر فيهما ويجوز حذف بائهما فصل الخاء
والله تعالى
خارا خدا خرما ختيا فصل الدال
قار فى دو طلمش ديو عوزجى يورو بربونو البلس
دانا درّوا دريا دغا دليرا
بلجى چوتاع وصلنى يوقو قوقنى كوكل قيمى
دلواپسا دما دوتا
دكرمن پيدى صوغلق ايكى قات وصيا قنتا ن
فصل الراء را يفيد بمعنى التعليل والتعدية
الكون اني انك اجون اذا صدا ندداورا
ابتها بادبغلم الزائد رخا رسوا
بلدرق ف
بحرف

فصل الجيم

فصل الواو

فصل الدال

بحذف الياء من آخره رعا رسنا روشنا
ف ابلاكوادكورفز ابدك
وفي اللاول مهملة ساكنة بعدها فوقانيتان
وفي الثاني معجمة مكسورة بعدها نون فصل الزاء
معروف اشدرر
زرسا زيبا زيرا زبروا
بكانوز النقد كعز كلوو كوبجلا انوك ايجون
فصل السين سا سارا سپوسا
خراج خانجى كثير با شقدرك
سپيعبوا سرما سروا سزا
م صووق سوزوجر لايق
شكبا فصل الشين شكيبا شما شمارا
سر كلواش صبوزلوا سز يز وبزى وبيذ
شنا شينعا شوربا شعروا
يوزكوچ ابزجى ف م كمح يشوا ايسه اولو
شيدا بالكسر وان اشتهر بالفتح فصل الغين
دنو وصران
المعجمة غوغا غوغا فصل الفاء فرا فرانشا
ف يوقرو توتى ابعرى وبرمى

فصل القاف بالكسر فنجا فردا فرخا
كرنمك بارن كيكك

قنا قفا لغتان مشتركتان بين اللسانين
اك قنناره

فصل الكاف كالا كانا بالفارسي كتخدا
قومش عقلسوز قاداولو

كنا بحذف الياء مخففة كدا كجا
بوخوز قنده

قوشخ جوزجك تشنى

كوما في هذه الثلثة بالفارسي كرنا كفا وقع
قتلغ ورنج
اسبى

منزلدن برنوع
في بعض الكتب النون موضع الفاء كليا نكا
منزه فدورنج

بالفتح والكسر كيا بالفارسي كتخدانا كندا مكرا
اعل فيلسوف وعالم
بادشاه وعناصر اربعة

مشتركة كيميا بالفارسي كيرا كيبا كيانا
زرون جمع
دو نحو دنقون

فصل اللام كوبيا لغة مشتركة ليبا بالبا ء
بوكرجه

كيبا مونث در
الفارسي كما في مرادفه فصل الميم ماز مارا مانا
بكرك بز بزه وبزى ونيم

مارا

ناجيا
نامرادولد

ناجيرا
ناتوان

فصل النون مينا مرغوا مرغوا مارا
اوكا جنت وكوكب ونجم ونجى وكوكب
باونديقال
نغى نا

ناعزا ناسحوا ناريا بينا نا
لايق وناروكك نازنين كوزل نغى

نغمشا ناهمتا نانوا ناشكيبا ناشتادل
بلمزش سوز انمك جى صبور دقارتسوز حبنت
محجوب ليلي منوعتندن

نوا بالفتح نوا بالضم في بعض الكتب كلاهما بالضم
بوزحق دعم موسيقى اواز ونوع
ويفهم من بعضها بالفتح نيا بالفتح والكسر
دوه

فصل الواو وا والا وغا ويا عيدا
كرو يوج ايوقال باوقلمش الكاواني

فصل الهاء هها همانا نها هو يا
حاظاول يكتزكرد مكر ارزو بلكو واشكارا

ههنا بكدش

بالفتح والمشهور بالضم وفتح الواو فصل الياء

باب الباء

باب الباء فصل الالف يكتا يكتا يغا يا
ندلكه وبنغات

آب آتش ناب بالمد فيهما اشب اشرب
صو قرثون ارته كلجي ونجي

آسیاب آسیب آشوب آفتاب بالمد

صوغوق ترمن فتنه وارکولو کونش

هذه الاربعة امشب فصل التاء پایاب بالفارسی

بو کیجه صودیبی وطاقت

پای کوب پوب بالفارسیین فیهما فصل التاء

اوینجی ورقاص اوتبز کوهر دوشنبک سنه

تاب تب تیکوب تنب تنور آشوب

بوکلاک ایصیتمه یایجیله برد جلد رکه قوز تنور آلیجوجا

تیپاب فصل الجیم چاربشب بالفارسی

چاروب جامه خاب چپ بالفارسیین جرب

یپقلو صول یتوکه

بالجیم الفارسی جلپ بالباء الفارسی جلاب سکیم

زورینی سکم کوین

بالضم چوب بالفارسیین جواب فصل الخاء خاب

اغاج اریه صوبی اوبیقو

خرنوب بالضم والفتح خلاب بالکسر خنب بالضم

یکلی بوینوزی بیچاموز کوز

خوب خوشاب فصل الدال دشت چپ دنب

صوراق قوتقوریق دونکز

دوشتاب دولاب فصل الراء رباب

بکمز

رکاب فصل الزاء زرداب زرجوب

اوزنکو صاری صولو صاری اغاچ اقلق ودوررشقلوساز

زکاب ریب فصل السین شرب بحنیف

قوریق کوزاوی قورتی

الالف فی اوله سراب سرخاب سرداب

الکز النفم سکم دیر زمیی

سذاب بالذال المعجمة سنب سناب سیب الملة

صمنذوقر طونیق صوردیوزنکک

سیراب سیرکوب بالباء الفارسی سیلاب

صفیقه قنمغی سرحوش دوکیجی یر سیل یری

بالفتح سیماب فصل الشین شاداب شباب کیجه

ذیو یاریلو تازه

شباب فریب شبستاب شتاب

یجغان الدنیجی یلدز قوردی اوکمک

شکیب بالکسر شیب فصل الطاء طناب مشراب

صبر ایش واشغ والتیب جادر کناد

فصل العین عاب غیقب غراب فصل الکاف

صفق زیتون کوز وجناق صوما اوزن داذی

قونغر مدور و صغير يشبه

فصل الفاء فرسب ٥ فدب ٥ فصل الكاف

عنوه و الدوغ الكحي

كبك كاب ٥ كنب ٥ كالب كب ٥ كتاب ٥

قابز بلغور اجي كلمد

كوداب بالكاف الفارسي كرنب ٥ كنشراب ٥

بورنغو جولكه كلم بعموره اكي

كنكاب ٥ كلاب بالفتح ٥ كلاب بضم الفارسي

بز اطرشمه بز داريه قوبه كلبز

كوداب ٥ كوشاب ٥ كوشت كوب ٥ والاو

اتي دوكجه دوكن بركبي اتي دكمي بره التندغي

والاو فارسيان فصل اللام لب فصل

طوداق

الميم ما يعتاب ٥ مكيب قيل بمعنه ميبيج ٥ موتاب

اي ايدني دوطوغمي تمزه التبي يوقلو موتو

موبزاب ٥ ميناب ٥ فصل النون ناب ٥ نشيب ٥

قوروزم صوتي شافي بجي دلني وفلكه ابويره خالص انشي

بالكسر نيب بالفتح نيب بالكسر باب

قورقو وغضه الحو وحزر

التاء فصل الالف آب خوست ٥ آبدست بالمد

جزيره

آنكي آنست ٥ آزان اينست ٥ آزال تست

آنوكدي بونكلدر سنكلدر

آزانست ٥ آزان منست ٥ انونست ٥

آندندر بنمدر مثل آزانست

ازينست ٥ است ٥ رابطه في الفارسي كمايجي

دره بوندندر

آكست بالمد ٥ انجت ٥ است

كمزكه اوجبجي طمع اوجابا شي

آنست ٥ انفست ٥ انكشت بضم الكاف

اوكلدر اورنجكه اغي بوغموه

الفارسي انكشت الكاف العربي فصل الباء

كمعر بمبرد

بالتست ٥ بادولت ٥ يابخوشت ٥ بت و

تاره يجوز حذف دولتلو اياغي بغلو

بالضم بت ٥ بالفتح بخت ٥ بدبخت ٥

بجلم جرلغي دولت دولت سوز

بدنست ٥ برغست ٥ بركنست ٥ بدوت

قورنو اوت طوروه ويرلك معاذ الله بيتو

بيدي زفت ٥ بالفارسي بيت ٥ بفتح الباء الفارسي

ديو چلمش الجوع

بنست بكسرها نبست بضمها ايضا ولكن بالشين

قاود دكوي بنكي

بتخشت ○ بند كشادن ○ پوشت ○ بهشت

دبيله قويمش يوغن دري ورق اوچماق

بيت ○ فصل التاء تابوت ○ تبست ○ تخت ○ ذوكردرت

ريكزهي و جوز قوة وفكر

بالفتح تخت بالضم تشت ○ بحجد بالطاء مقام

اوتنكر لكي

التاء ولكن يكون في لغة مشترك تفت ○ تكت

اقويجي قوة رتق

تندرست ○ تنك دست ○ توت ○ فصل الجيم

و بوخسوا و

چاشت بالفارسي جرب دست ○ جرخشت ○

قوشلق وز الكي

جرست ○ جست ○ چغوات ○ جفت ○

جانلو جوز اكثر يوغرت وجوالكر

بالفارسي في هذه اللغة جفت بالكسر وما قبله بالفتح

و

جمست ○ جنانست ○ چيت ○ چيفوز الفارسي

كوز رنكلو جوهر ايله در نذرر بصدق والم بلا ايجي

پشت لها

في هذه الثلثة فصل الخاء المعجمة خاربشت ○ خت ○

اكرتي يكلو رمو

خنقوت ○ خوخشت ○ خشت بالفتح خشت ○

بوكوتلي وقوه نو كوز اوزم صاجقي تراتجي

بالكسر خنت ○ خوت دست ○ فصل الدال دخت ○

كبر حفنز قز اوغلان

بحذف الراء في دختر ○ درخت ○ درست ○ درشت ○

باش اغاج تمام ايري

دست ○ دست برست ○ دست راست ○ دشت ○ صحراء وبيابان

ال الوزالر صاغ ال

بالشين المعجمة دوست ○ دوسيت ○ ديوسپيت ○

و ايكي يوز بتورق

بالباء الفارسي فصل الراء راحت ○ رانست ○ راسخت ○

و طوغري رتيق

رست ○ رخت ○ رشت ○ فصل الزاء زربفت ○

بالتحي قماش قفشق التون لوكما

زنشت ○ زفت ○ زفت بالكسر زفت بالضم

چركي ديولنشي يوغن و بخيل

سزيد دست ○ فصل السين سپيت بالفارسي

بخا ربتت وبجي حاللو

سپلت ٥ سپید پوست ٥ بالفارسیین سنخت ٥ قتی
بیوق اق بزلوا

سرنشت ٥ سرشت ٥ نشست ٥ سفت بالفتح
ایرا د طلنسک علم

سفت بالضم سفولات سلیت ٥ سنک ٥ بنت
صغرتنه خوجه یلوق قبلوابغه

فصل الشین شپیت ٥ بالفارسی شب ٥ شت
طوبوق اولی

بالمعجمه والمهمله شغبت ٥ شکفت ٥ تهتوت ٥
التمش تجرد بیوزتوت

شیرمست ٥ فصل الفاء فراخ دست ٥ فنات ٥
بای بوز تو قلو

فدتوت ٥ فهست ٥ فدست ٥ فصل الکاف
یومرش جاذلق قاتغه اولکلد

کات ٥ کبت ٥ کبست ٥ کت ٥ کرفت بالفارسی
بونز ماوری نمرده ازوسی دنها کوکبیمنه دیز

کژپشت ٥ بالکاف والباء الفارسیین کشت ٥ کشت ٥ اکی
کوزژ چرکی وکلم

کلات ٥ کمیت ٥ کفه مترکه کنشت ٥ کوت ٥
حارقلم بوزودطوریات کلم کوزت

یالوج ایاغنه وبالنی بوزنموره اوق دو نجوه بودن تشنه والتمش

پشت بیان

کشت ٥ بالفارسیه کیست ٥ کبخت ٥ فصل اللام
کمدز

لت ٥ کتالت ٥ لخت ٥ لوت ٥ لبوت ٥
پاره وکمک پاره پاره تعیض وعود کر انکه بکه جکه ایدرلر

فصل المیم ماسپت ٥ مزکت ٥ مست ٥ بالفتح
یوغرت مجد

مست بالضم منشت ٥ بالمعجمه فی الثانی مصنت ٥
شکایت یومروق وآوج ایلوق

ملحت ٥ مهرتبت ٥ فصل النون نحست ٥
اوزار ادراک وخشوع کونی اکرم

اول نشت ٥ فعل المصدر وکذا کل ما یجی منکد
اوترموه

نفت ٥ نواخت ٥ نوبت ٥ نهفت ٥ نیست ٥
وخشوع وچلمو کزلو یوقدر

نیک بخت ٥ نیکشت ٥ نیم ٥ بدنشت ٥ فصل الهاء
حدو کتلو ایودر اقادن بشمش مرده

هرهفت ٥ هست ٥ هفت ٥ هفت ٥ همخلت ٥
نوکر دردر سکز یدی

هنگفت ٥ بالکاف الفارسی باب الجیم فصل الهمزه
ینه وهم وقره
اسیو

باب الجیم

صنوبر وعناصر اربعة

ابلوج · اخشيج بالفتح والكسر · آرنج
بنار · نكري

ارنج · آرنج بالمد وقيل بالضم · استفداج
قدر قيمت · دكوزلك · قورط

آكج · آكنج بالمد فيهما الفنج · آلوج · اماج
طوته بوغوش · قرنفل · داغ اركي

بالمد فيهما اي نج لغة مشترك · آلكنج · اوماج
بوجه · چول

آهنج بالمد · ايج · فصل الباء · باذبيج · باج
بغنج · بچكلدا · صانجي

بجليج · بخج · بج · بزخفنج · اغز · برنج
براوزن · بيسبج · بالباء الفارسي · تقنج · بلوج
اعزي ياري · براق كوچه

بنج بالكسر · بشنج بالفتح · بنج بالكسر · بوج
بش بنج · بوزغو

بالباء الفارسي في هذه الثلثة · بوغج · پيج

بيجاج · فصل التاء · تاج · تارج · وتماج

ابوتجه

10

ترتنج · تريج · تلوج · تماج بالكسر
ابوتجه · اوازو مشعلة · سنجيان

تنج · فصل الخاء · خنج · نمغت وشازي ونار · فصل الدال
بوربرنه صلوق

دراج · درنج بالضم · درجه بالفتح · دواج · فصل
وقيراج · وصندوق

رزنج · ساخ · زنج · ريواج · فصل الزاء
رازيانه · هندستان · فوزي · ايزق

زاج · زرنج · زناج · زرنيج · بالفتح زنجه · برجال
زعفرانلو · صامه · كلبك

بالكسر · زوتنج بالكسر والضم · فصل السين · سانج
منبار

ساروج · سبنج بالباء الفارسي · سرقوج
عاريت · تزكر

سرنج · سنج · سمنج · سنج · فصل
دشمن قاون · بوطرام

الشين · شرفنج · شنشنج · شفاهنج · شلغم · قوزغ
صرنبوز · كورة · بوط

شريز · برنج · فصل الصاد · صايرج · فصل الغين · غاج
سولو بوغ

غنج غزنج بالكسر غرنج بالفتح غفج غفلنج

بالنون بين الفاء والجيم غلج غلنفج غلفنج صادوارى

بالفاء بين اللام والجيم غليفج غلنج بالجيم كان الثلث

فصل الفاء فرنج فرهنج فلنج بالفتح والضم

فصل القاف قونج قولنج فصل الكاف كابلج

سیرنج كاج كالوج كلج بالفتح كج بالكسر كرنج

بالضم كموج بالكسر وبالفارسی كلج كلنج گنج

بفتح الفارسی كنج بضم العين كز كاج الكاف الثانی فارسی

كوج كوزنج فی بعض الكتب بدون الباء قبل الجيم

كوهنج بالكاف الفارسی كنج كبيج كيكج فصل اللام

اللام لنج لنجج نذج لفج لنج لونج

فصل الميم ماج منج فصل النون نارنج نفج

نمج نميج نفج بحذف الالف مقام الواو وفتح النون

فصل الواو واديج وجج ورتاج وارستج اوروستی

فصل الهاء هنج هيج فصل الياء يفنج

باب الخاء

باب الخاء فصل الالف ازخ بالمد والفتح

آزخ افرازخ انجوخ فصل الباء باخ بخن النون

بالكسر بلسنج برخ بنخ بالفارسی بيسر كنج پيشيج

پنج بالفارسی فصل التاء تاخ تلخج فصل الجيم

چارميخ بالفارسی چخ جخ بالفارسی جناخ

فصل الخاء خجاخ بالجيم الفارسي في بعض الكتب بتقديم

قاوولق

الجيم فصل الدال دراخ • دواخ • دوخ • دوزخ • طمو

قمشدن قندره — ساغلغه دونشوخته

دیولاخ فصل الراء راخ • رخ فصل الزاء زاخ

يلكوا

بالفارسي زرنيخ لغة مشتركة • زنخ • زنخ فصل

بوزده — انكلاء

السين سيوخ • ستبنخ • سرخ • سوخ • سخ

كي قنداز — طواغي — دوملكا

سرشاخ • سنكلاخ بالفارسي سوراخ • سيخ

جاقز — دلك — دمور شيش

فصل الشين شاخ • شوخ • شكوخ

شليخ فصل الفاء فراخ • فلخج فصل الكاف كاخ

ايشي اوقيا — كيكا — بجاده

كنخج • كتاخ • كلوخ • كنخ • كوزخ • كانه

فصل الميم ماخ • مخ بالفتح نخ بالضم

ملخج • موخ • ميخ • ميدخ فصل النون ناخج

نخ • فصل الواو واخ • وارخ • وزخ بالفارسي فصل

الياء يخ باب الدال فصل الالف آباد بالمد والمعجمة

معمور وافريح

بعض ما ذكر في هذا الباب بالذال المعجمة في الاول وكمح

اوردت الكل في باب الدال المهملة تقليدا لاستعماله بالمعجمة

فقيدت المعجمات في محالها آبكند بالمد • آميد • ارد بالمد

في ... الاول ارجمند • ارجند • ارزومند بالمد

ارخد • ارونند • آژند بالفارسي وبالمد

انبرد بالفارسي اسناد • اسفرود • اسفند • اسپاباد

بالمد شاد • الوند • اخرود • اميد بالتخفيف والتشديد

باب الدال

قزدو وپژد و بزاء چلبی

انبد • انبعد • انگرد بالفارسی اقرد • آورند •

ایزد • فصل الباء باد • بادبا بالفارسی • بار • بدبا •

زوبتد • باغند • باکند بالفارسی فیهما • بلوذ • بامدادی •

بالذال المعجمه فیهما • پانصد • پاتید • پای بند • بجه زخد • بابند

پای مزد بالفارسی فی هذه الثلثه • بد • بدنزاد • نه فارسی

بدید • بزد • بالفتح وهو لم فعل بُرْد • بالضم مشترکه

بلکه

الاج والتندی دمکدر

وفعل ما ضی من بودن • بر بند • برند بالفارسی وبالبند

الملل ومضارع من بریدن • بزغند • بز فند •

بزماورد • بژند • بژ و لنز • وفی هذه الخمس بالفارسی

بشکیده • بالمعجمه بشماکند • بالفارسی • بلاذ • بالمعجمه

پکند • بالفارسی وبالتحتانیتان بعد اللام • بند • بید • اوکد

بالفتح وبالفارسی • بنیدیه • وبالضم • بنید • بالفارسی • بنیاد •

یجعل باللام مقام الیاء • پوذ • پون بند • پولاد •

بالفارسی فی هذه الثلثه • پهون • بالفارسی وبالمعجمه

بید • بیداد • بیرنخ • بالفارسی • پیوند • بالفا

فصل التاء • تند • تعویذ • بالمعجمه لفظ مشترکه

تند • تنومند • تنعکند • اعلم ان تنوند • وخوند

وتد تومرت • وتار و هیات • کلها الفاظ مرادفه

فصل الجیم جد • جند • فیهما بالفارسی وبالزاء المعجمه

فی الثانی جغم • تبد • جفد • جکاده • فی هذه الثلثه

وبالذال المعجمة في الثلثة جند • جنبد • جوانمرد • جعد
(بجه) (كنبت) (ييكت وكنجي) [كوردم / كردس]

بالفارسي جوبرد • جبود • فصل الخاء خاذ • دو اينچي
(ق) (الجي)

بالمعجمة خاب آلود • خذاوند • خداد • ايكي اينجي
(اشارة) (اميز قنلي وايقو دوكوز) [ويجيلق / ايكي اينجي]

خرد بالفتح خرد بالضم خرد بكسر الخاء وفتح الراء
(لئيم) (اوق) (عقل)

خردمند • خرسند • بالنون بعد السين المهملة خرند
(عقللو) (قناعت) (سكنو كبي تبراوز)

خرشيد • بماله تحتانيتان بعد الشين المعجمة خشنود
(كوزلش)

خليد • بالمعجمة فيها خفود • خود • خيانند • بالمعجمة
(جيمك) (برآنه كه در تكون اوتور) (تنبلد) (كندو ويلة كيكي انق)

اسم فعل خشاوند • فصل الدال داد • داشاذ
(عدل) (عطاء) (حصن وقوع)

بالمعجمة داماد • دانشمند • دد • دربند • درد
(كوبكو) (ق) (يرتجي) (ق) (اغري)

درد مند • درونند • درود • دزد • دستاكود
(اغرلو) (دربند) (اسن لك) (اغري) (بيجاق)

[في الهامش: خنجر • در نظم في خنجر دوكلمي ... اودوم ...]

دشناد • دغند • دلبند • دنند • دوخ جكاد
(صوق) (كلي) (ق) (البدوه باركو) (كاز زبانلو)

دود • دوكارد • دهمند • فصل الراء راد • كريم وجومرد
(دوتن) (صندي) (ايكي اوغنه نه)

رود • رآورد • رد • بالمعجمة رند • بالفارسي
(يلتز بيد) (ارمغان) (بلجي وحكيم واولو) (زيباكي)

رند • روند • بحذف الياء فيه واثباته رود
(طوارجه) (بيتابر وجيم) (روي رده) (دره)

فصل الزاء زاد • زبان • زنند • زنبرج • زند
(دل باغي ودل بغلايجي) (عمري) (ازق) (ضاروا)

زغند • زنشيباد • زنبد • زنند • زود • بمعنى
(برنجاورا ازايدر تورتنيلنش) (دكوده) (چقمق) (اوزن) (غيبت)

حذف فعله زه • وزاد • زيبد • فصل السين
(دوكش) (يدرش) (موده)

سپند بالفارسي سپهبد الباء الاول فارسي سپيد كذا
(ق) (بيجري باز) (وسپهسالار) (اق وقادوق)

فيه ستاوند • ستد • ستبلك • سترنيد • سرود • ازلامسوق
(صوقوق) (يومج صقتكر دركرا) (بخيجمع) (يشاق سوز) (صرامق)

سپاوز بالمعجمة سفيد • شمند • سنجد • سواد • سود • انتهى
(بوش) (اق) (اكدي ارت) (اكز) (دوزت يال)

[في الهامش: البرنز ... اليومدليقدر وعلم ورداد وضوبغجانة]

شوکند سیفند • فصل الشین شاذ بالمعجمه و بردفه
اوجه بوز ... الله

شاد • شاکرد • شخود • شصد • شفاد
آلتی یوز ... خلار ... اوصوبا و طرنق

شمشاد • شمغند • شمیذ بالمعجمه و بردفه شمیده •
جمنیز ... بیهوده ... چوکی خوتوا

شند • شلبلید • برادفه شنبلیده • سوال اللفتاح
قورتو قیغی ... بوزی ... منز

فی اکثر استعمالهما باللام موقع الدال شنود • بالکسر شنید • کنش کو بکی
طوی قوتوش

بالمعجمه شیراز • فصل الصاد صد • فصل الطاء طاید •
یوز ... جوال کوزلی ... جولان

فصل العین غدد • غزید • غند • غنود بالمعجمه
بز ... قی انقسوره ... جمع اولمق ... راحت اویلق و ایو موق

فصل الفاء فرزند • فرزند • فرغند • فرکند ... شیر مویه
اوغل ... یمش وضرمنی کیه بزادن در ... تازه تاپی ... ایلکم

فرمند • فلاذ • فلخود بالمعجمه فیهما فلفند • مرحمند دلخ
اوصلو ... چلکند ... کلفرود بوز قبر دز

قند • قنوه • فصل القاف قنید لغه مشترک قند •
بریزه بوزلر ... دکمک ... بغضورم

فصل الکاف کارد • کاغذ • کالبد • کبت • کبود •
بچاق و ... قلب یکلم کوک

کرد بفتح الکاف کرد • بکسر کرزا کرد • کرد آلود •
تو تو زر ... دکرمی ... چب چوره ... توز لو

کردن بند • کردبان • و بعد کبود الی
بورین باغی ... قصرقه

دهسنا بالفارسی کند اغند • بالفارسی کد اکند • کدند • کندنده
یورغان وصقان ... زیان

بضم الفارسی کلاجود • کلند • کلو بند بالفارسی
طلو سقرغی ... چپه ... بوغمق

کلید • کمند • کند بالضم کنند • کنف • کنجد • سیم
مفتاح ... و ... کنند و آلت ... تنبل

کنند • کوسبند • کوسفند • کهید • کیسه بند • ساجیقی
قتو یو ... خزینه دار ... التون وکمش آلور ... ایکی صال بیل

فصل اللام لاد • لاجورد • لاش • ورد بالفارسی
بوز رنگ ... دبا ...

لکد • بالکاف الفارسی لعکند • فصل المیم مارکند • ایکی یکرمی طقوز بجی گون
دبنک ... قز ال

مانند • مخید بالمعجمه مرد • مرداد • مرواربد
بکذرنش ... دیدارنش ... ار ... ایکی یوزنجی کوفی ... انجو

ضرمنه اوینمق

مزد . مزیل . مستمند . و باغلو مورد . موید

ماجنلو . مرتی

اوجرت و شری بلید ذی

بالمعجمه همیان . نبید . مینو . فصل النون ناگوار

قوتنق . دکوز . مجلس . وعشرت

نامزاد . ناورد آورد . ناهید بالمعجمه . نبرد . صواشق

نزکرلو . جنک و نباد . زهره

نبلاد بالمعجمه . نبیذ . نخود . نرد . نژد . یقین

نبیار . خنده . بزاق و بزاغ

بالزاء المعجمه بالزاء الفارسی نژاد . نژند نبرو

اصل و نسب . بیلو

بالفتح نژند به و بالکسر نشخود . نعلبند . نمد

و عقلو . لو خواجه . آخور . کجه

نماز یا مداد . نمکسود . نورد بالضم . نغنک

ازته نمازی . ایت بورنی . کدذر . مشتلو و عوض

بالمعجمه نهاذ بالمعجمه . نیرومند فصل الواو . ولاد

ریتم و آییق . توتنو . ینجی . مرکجو . بنیاد

وردستاد . ورند . وسغاد . وند . ویذ

و ظفر . اورنجک . جوق . صیغو و سترة زحمت چکلر

بالمعجمه فصل الهاء هفتاد . هفت نصد . هفتاد . هفتصد

سکسن . یتمش . یکی یوز . یدی یوز

همچنین . همزاد . همسود . همسوکند . بفور . همنند

اونلقدر . طوتمش . عناب ایدن . اینلو . و ایت بورنی . اصلو

هویذ فصل الیاء . یاد . باب الراء فصل الالف

انکور . کمر

ابر . انجور . آبدار . آبرس . آبکبار . آبکیر . کوجک

بولت . صوت . صولو . پنجی . چپیار . اولو . کوجکجه

اخشاخت . افکر . آخور . آذر . آذار . آزار . انجمل

بیلدز . قورق . اورته یازی

بالمد آزار بالقصر ازار . بالکسر لغة فيه

ایچ طونی . وزیر

ازیر . اسپر . قد یحذف الالف کما یجیء . استر بالمد استر . قتی

زیدن . و عالم

بالقصر اشتر . اسپرار . اسفندار . اسکندار . بیک

چکلدا . بزاک . نوزاد . صوکر . قیش ای

اشتر یجوز حذف الالف . استر . آغار . اغار . کار

دوه . یدنجی . الکوز . انی اولی

آفرین کار . افدار . افسر . افسار . افسوسکر

التی . تاج . یورو . مخزن

افکار . آلوز بالمد . آماز . آمرزکار . امیدوار

کورتم . اوجه . استغفار . بارلغجی . اومجی

انبار • ابر • انبار • انجام کار • انجیر • انبار
فنج • تحمل • فوبحوح • اتش آخری • رقه دیش قز قودیشی
انکور • آور • اویار • اهار • اهن • شیا • آهنکر • واوکه
اوزم • یعنی • یرموه • جرنی • جبان دموری • دموری
آیار • آینه • آینه • دار • فصل الباء • بار • یار • بلدر
صوکه یازی • خذ • کره ویتشی ویوزی
بالفارسی باخت • بادغر • بادر • بادید بالفارسی
جانبی • مغرب جانبی • یازادی • ایکی طوقوجی کونی
بارکیر • بازار • بازار • باز • هربه • ایضا • باب • پیدا • طوغنجی
بزکو • اودر • بوتر • تکدر • انکه اغودفع
بجوز حذف بائه بازیکر • باز • بعد • باور • پای افزار
بزکلو • انمق • وایرنجی
پای دار • پک • بت • بختیار • ارسلان • بد • بدتر
دایم اولوجی وکولوجی • دولتلو • معود • برادر
بکسالند • پدر • پدر • پدر مادر • پدر بزرکار
اوکی اته • انه اتا • اته آتا
بز • بز • بالفارسی وبالفتح پز به وبالضم برابد
اوزره • قستری یوزه • طولو
برادر • برادر پدر • برادر مادر • بخر خواه
قرداشی • آته قرداشی • انه قرداشی • بتریکی

برخوردار • بدوار • بدسنان • بیدکار • بدکار
کنایجی • اصلش • قوزوقی • مرضعه بیعله
بالفارسی وکذا ما بعده الی بسیند الابز
فارسی بنحی دکر • یغمری • نکی یذ احمر
پربیر • پروردکار • پرذاور • ویتزرکو
کوهر لو قلیج • یسلابجی • اخراغی کوه
پرپید پرپاید • بکزار • تبزبز • نجم • کژ • پربکش
دخی اوتا کرکوه • اکنجی • دباغ
بالفارسی بینسته • پسر • پسر اندر • پسیاتیها • اوغلو اوغل
اونشجق دوشک • اوکی اوغل
بسندر • بسیار چوق • بتان • بنتر • بلفور
اند بزفرد • میکاسر • زنان
پیناکر • پیشین • پیشی • پوتیمار بالفارسی
یابنجی • ودابکجی • پیشی • اوغل • بلکجل • وصاجو
فی الاربعة بهار • بهار • بیتیا • مبنا و
اوتر وبیدخانه • اوداو لور • یکرک • انلو
پیش بالفارسی بنیا • بالعربی بنیاد • بیتیا
اودیانفق • طوبحی • اوردة
بنیقا مبر بحیوز حذف الفیخ فیقال بنیامبر
مثل بنیامبر

واذ يحذف الالفات ايض پيكر پيكار ني كار
صورت جنگ ابتی سوز

پيلور بيمار فصل التاء تار تانار تبر
چرچی خسته ارتق و بلق بلتم

تبار تر اذا قرح بكلمة من الكلمات بغير معنى التفضيل
قبيلة اكثر كوزل وقوم

تدذار تشويه تغار تواكو تنا تندر
تذرك طغار تيلكی او تمق كو دكو يلپير

يجوز ادخال الواو بعد الدال تنغور تغر
طور عوری

توانكر تير تيدار تيمار فصل الجيم جادو جاكر
بای تيكش اوق كرك قارنداش

بالفارسي فيهما جاقدار جانفر جخچو جر چغنتير
جانلو وجلاد حلقه

چرخ تير چغندر ايض جگر چلاو
چكرا چنگ و نق بغر جغندرجی

چلاونكر بالفارسي چنار چنبر چغبنيد
قشنق صباح اغلجی

بالفارسي چغوى بار چهار بر ايض ويجوز
دره دوز

ويجوز حذف هائه چين بر ايض فصل الخاء
دربلمك

خار خاكستر خاور خشت خنبا خر
دكن كل كوز يزيز بلتك تخيل بتقراى

خكوه خواز خسب بالفتح خش بالضم
قلاد اتكر يو قيق خبابرنجه

خشفار خنكار خنكار خمير خنجو
قو زنكر توزنشار صورده قيتش ال انكلا بوكى

خنفق بالفتح فالضم خنياگر خيد
قاب قچق ايرلاجی كونش

خوبر خوشنار خواليك خواهر خياد
خوبرشوز دلكه دلاجی خدنك قيز قرنداش

خياور خيار فصل الدال دادكر دازر
ايش كوزه پيشمك عذرادجی ارقود ش

داور دبير دخر اندر دختر دز
حاكم يازجی قيز اوكی قيز الفنج قپو واچرو

درپدر درخور در دست دركوش
قپودن لايق بلك اغز مخالف

درودكر دروكر درزدار دزدا فتان
دولكر قلعه بكچيسى يولدن اوغرى

کاز بانی
دستار یا ۰ دستور ۰ دستخوار ۰ دوشوار ۰ دغ سر
دبند و یغلق ۰ متکلو یا وزر ۰ کوارق
دفتر ۰ دلاور ۰ دلیر ۰ دمدار ۰ دوبیکر ۰ دور ۰ دیر
بهادر ۰ قیرقلو ۰ جوزا بورجی ۰ ایلرو
بالفتح دیر بالکسر دیجور لغة مشترکة دیزا ۰ یوز
قره قوه ۰ کوکجه ۰ کجه
دیلاقدار ۰ دیکر ۰ دیک ۰ ویجوز حذف یائه
خلملک ۰ دوتاجق ۰ اکندو ودخی ۰ هوجه
دیندار فصل الراء راهبر ۰ راه کذار ۰ ویجوز
دینی صقلاوجی ۰ قولاغوز ۰ یولجی
حذف الاولی ۰ الالف منه الثانی رخ ۰ خا ۰ یکاق
رستار ۰ رستکار ۰ رفتار ۰ رنجور ۰ رکابدار
قورتلمش ۰ کوییو ۰ اتکون ۰ اوزنکو توتجی
رودآور ۰ روزکار ۰ روزکور ۰ دوغ ۰ ریکر
بلندی ۰ کندز ۰ کوریر ۰ باغجی
رهوار ۰ ریحان ۰ بالفارسی فصل الزاء زار
یوزغم ۰ رحل ۰ اونزمکا
زتت ۰ زاغ ۰ بالفارسی زاغیر ۰ زفت ۰ زنان و
قطوقه ۰ کتان ۰ بجا ۰ اورتملا

زری
زنبور ۰ زنجیر ۰ زنکار ۰ بالفارسی زنجار
زنکار ایلندا
زنهار ۰ زنبر ۰ زوارع ۰ بالفتح زوار
خاجمکز ۰ طوبره ۰ جلد کلی ۰ زنذیجی ۰ محبوسلکی خدمتکاری
بالضم والفارسی زواغار
بزکنشنی
بالفارسی زوبر ۰ زیفار ۰ زهر ۰ زیر
نقدت ۰ قسوق ۰ اغو واو ۰ استه
زیور فصل السین سار ۰ ساختکار ۰ سار ۰ کار
برزه ۰ تورز یو ۰ قرانلق ۰ سغرمق ۰ دزنجی ۰ موافقه
سازنکر ۰ سالار ۰ سیر ۰ سپار ۰ سبیع ۰ سنه قدکاف
چریباشی ۰ تخته واو ۰ قلقان ۰ قلبان ۰ دیمورری
سبه ۰ سپاک ۰ سپید ۰ بالفارسی سیز ۰ ورنار دفانه
فلکر ۰ سودبازی ۰ قاوق ۰ طوار باشی
بالفتح ستر ۰ سرقوار ۰ ستبار ۰ سرکبر
برتمق ۰ ایلمه قللق ۰ قلنلق ۰ اولق ۰ یورلر ۰ یوزاریر ۰ یمندن برته
سترکر ۰ یجوز بالالف بعد التاء سترقیار
قمیا استکون
سترنکر ۰ ستروق ۰ ستاب ۰ سطبر ۰ یوعنق
یجری بکن ۰ اولو ۰ انکم ۰ سغمه وکبزنمق تخت ۰ یحذف التاء

الثاء مقام افسانه

بجوز الطاء ستانکور سمن شمسار

ایت اوزمی

ایمانجی و قیقجی

سمندر سمندور سمور سنان

بر جانور چوقلق

سنایه سنکبار سنکسار سنکور

یوزکچه طاشلو طاشلر دیلمک

اکا جق قویرلر

سعتر سوار سوزنکر سوسمار سوفار

دکو اتلو اکنجی کلر اوق کزی

اکنه یوزدوک

سوکوار بمعز الدال مقام الواو سوسار

یا صلو

ضمه

سیر سیر بالکسر المجهول سیسنبر سیو فصل

کزمق طورق

ایکی دنلا تلکویجه اوله

الشین شاخسار شاخسار شاوغ شایار

یلان بیتوزی بیتوز

ماوراء النهر دوه

بدولایو

شبکور شر شخار شمسار شنبیر

کجه کورمز دوه قیمه کاه اکلمکار

اودلو اتر

شکار شلوار شمر شمساد شمشار

او ایج طون کوجوک کوجه

صنعتقش چخنیز

شمشیر شتاق شوز شومار شمشیر

قلج یوزکوج کوزه دفنه وار

عدد اری بر بیک

قسمه دیکلک

دیار دکابکرد

بشکر

نشتبان شستبعیر نشه کانر کانور

پادشاه تحزیا انی اکلمش بیر کز

کاشه نبند کافعید کاشد زار کبر

جحنات دیکر ندور

جحنا ونبرادوه موقجه

نقل قوجی

بفتح الکاف و الباء کبر بالکاف الفارسی و سکون

کور صبح او طاغ اتکر

کبعوب کریفار کز در کز دار کردکار

الله تعالی

کوفر جی دوز کار او لمش

اتش کوه

کرفتار کرکس کز کز کبر بالفارسی

دوتقون صانز دیو الله تعالی

ایرطویندرکم جلده یکرتوا

الثانی کوفر کزا شنبر شنبر بالکسر

کنور اوداجی

درسلو

المجهوله شیار بالفتح شیار بالکسر شیرین کار

تخته قاروسه نطش طتکو دارش

فصل الصاد صاغر ضب فصل الطاء طوطه قمالتی

صنغری وبرآجی دوتر

طنبوره طومار فصل العین غرغره فصل الغین

طنبوره تومار

غبار غدار غرغر غضب غمک غنجار

تو خار دیر نم نیسجی اتش

غدار تلکی دوشندکی قتلیجه

١

غوز • فصل الفاء فر • فرخار • فرغز • فرفوق • رجل
چوقدر قوتر پوتن اوی صوبولکه صوتی دکزه
فرمان بردار • فروار • فروتن • فش • بالفارسی بخیه قوز
یومشق دوکجی فشاوی اسنغرق بر ایجی ایدر
نگار • فصل الکاف کار • کارچار • کارزار • کارکر
کوزتم ایش ایشدوکجی صوواش ایشجی وکار
کارکذار • کارکر • کارزر • کاسه لیس • ایدجی
ایش بتوریجی معروف نبات کرزر چناق یالایجی
کافور • کامکار • کبر • بفتح الکاف والباء
وبراق موم دیلکه یترجی کبره
کبر • بالکاف الفارسی وسکون الباء کبوتر • کریوه
کوبر کوکوجن روزکار
کردن • کردار • کردکار • گرفتار • کشکن
صغری وطلع ایشلیجی الله دوتقون اوزون دیکن واوله مز
کرکس • کبر • بالفارسی فی الثانی کرد کنز • کش
الله تعالى یوپوزلو جکه کبر کشنور
کزنیر • کشت • زار • کشتی کیر • کشتو • انقلب
بجاره الحنانه کمورتنجی ایدجی و اختلا
کفتار • کفتار • بالضم وبالفارسی کفتکر • کفتیر
سرتلی سوز بشیرجی

١

کنبد • کلزار • کلنار • کمر • کمانکر • کنار • رقیب
کویکز کوکل لکی کرکی قوشق یاینجی
کنجور • کنیدر • کنداور • کنداوری • کنده پیر • قیه قوچ
خزینه دار صیقن دانه صوواش کوزتمش بهادر کی
کند خمیر • کنکر • کنغد • بیجه کموز • کنور
نواله کنکره دکبی کوز نوز ایپی وقلاوه وعنبر
بالفارسی کوار • کواه • کوبر • کوزچینه
قوش قوشچی تمشن سپندی چوروق یر قوه یرقلو یلدز
کوشوار • کوکنار • کوهر • یجوز حذف الواو
کوپه خشخاش و
وبضم الفارسی کوهد • کوشه • کبتر
طاغلو بر خدمتکار الچوق کچک
کهربار • کین • کیان • کیغ • بالفتح والکسر فصل اللام
ذکر کاهل عوض ویوزن صاحبی ظرف
لاغ • لتنبر • لشکر • لنکر • فصل المیم مادر
ارق دنبل کرکی و انه
مادراندر • مادر • مازو • مانی • افار
اوکی انه انه انه سی یلانق یلکنجی
مز • بالکسر مرغ • بالفتح مرغزار • مزدور
دوستلق وکرشی صغن چمن ارکاجی واوزلق

شکسته

طوار اروکر

مسمار • مگس • مناور • منج • مستور

بوشیدر حشق قینده

منجیق • منندر • معود • جبار • مدر بالکسر

مشق • بجنز ویوغی وعقه لو • یولر • مجنون

مهر بالضم • مهتر • مهیر • بک • فصل النون • نار • بالالف

اولودوق

فی اوله • ناچار • ناگزیر • ناهور • ناهار

چاره سز • اولو دشمور

ناهموار • نجیز • نت • نتار • نشتر

دوز اولمیان • لنه • ادوق • طاغ بلمنده

نشخو • از • نگار بالکاف الفارسی • نگار گو • به نکو سار

نقش • نقاش • کوزل

به ایم • نگهدار • به ایه • نمکدار • نمک سار • نمودار

صوزلو • طوزلو • صقلوجی

نوا • نوشادر • نهار • نهار • نیلوفر

اورغان • چوقع • اکلمک • نشادر

وار • وانکر • واخدار • وزکار • وخشور

کورجی • بورجو • شغل

فصل الهاء • هاک • هانی • هفزار • هزار

انجودزنی • بیلک • بیکو

پیغمبر ولی

ارسلان

قبله

هزار • هزار یا هزار • هژبر • هنبار

هملختک • هموار • هنجار • هفزه • هنزویر

دیوز • یول • بیناجی

هوز • فصل الیاء • یادگار • یار • یاری گر

بشتر • واکدیجی

یاردم ایدجی

یاور • یوزدار • باب الزاء • فصل الالف

یارسجی

آب زید • آتش افروز • آتش انکیز

دوتدوق

آتش یاز • آخین • آردبیل • بالمد • آرز • آرزین

قیمت • ککو • اککه • منقله

الزاء

آرزیش • آز • بالقصر یعنی حرص • آن • بالمد

ارزوا • ترخون

آسیز • بالمد و بالباء الفارسی • استرغاز

دوه طانی • ارنجی

آغاز • آمروز • آنباز • آندز

بوکون • اورتق • وصیت

آواز • آوین • فصل الباء • باز • باژ

وطوغان • واوینه • واجق • وایدجق

بالفارسیه بادام کژنت • باکیاز • بالیز • و بابا

الفارسی فیهما • بانغاز • بانگ نماز • بالین • به بیض

پدازیه • بوچکوز • بالکاف الفارسی • پدواز •

بالباء الفارسی • پدهیز • به ایضا • پرز • پت • بالفارسی

پشین • بالفتح والکسر و بالباء الفارسی • پگاز • پگماز •

پندوز • پنفوز • پیوز • بالفارسی • پیاز • پیروز •

پبشماز • پیشیوز • به ایضا فی الاربعة • فصل التاء

تاسیاز • تدوز • تبیز • بالفتح • تبساز • بو • بالکسر

تبرلرز • تدارز • تکز • تغوز • تکر • بالذال العجمی

تموز • توز • تیشین • تیغیز • تیمار • بالکسر

الجمعه • پتین • بالکسر الصحاح • فصل الجیم • جانباز •

جاوین • جاه • یوز • جای نماز • چرز • بالجیم

الفارسی مع سکون الراء • چرز • چغز • بالجیم الفارسی

دچکلین • به ایضا • چغز • زر • به ایضا • چلوبین

جوز • بالضم والکسر • جو الدز • چنین • فصل الحاء

حقه باز • چین • فصل الخاء • خاموز • خرکز •

خارپوز • فصل الدال • دارز • دست آویز

فصل الدال • دبز • داراز • دالین • درز • دراز •

درانوز • دست افراز • آموز • دستاویز •

دمساز • فصل الراء • راز • راز • بالفارسی

خشم طمعجی

رز رزن رستخیز رش باز رعدانداز

باغ قیامت ایت اوینادیجی

رنکدز روین فصل الزاء زار زار بالفارسی

بویجی کندز بحث وکنکردکی

زکریا زردون سان سبزه سپرز بالباء الفارسی

تکنه براو پتل طلاق

ستیز سبعکسن ستات دیوانداز سحرخیز

اوکنه یلترکو بچوک شیطان الله قلی بیلدز

طرحی تحرو قنده

سراغاز سروان سکز سعن فصل الشین

اوازه معرود بالغ اچوق ابی کچمش کرد

سنجیر شزغان شطرنج باز شمشیرباز

کیمه دکرجی دوه طابانی قلج اوینیدجی

شورکت شونیز لغه شهباز شیراز

او یلغون چورک اوتی صنقور

شیشه باز فصل الصاد صورت باز فصل الغین

شیشه اوینیدجی صورت بلجو اوینیدجی

عودسوز غاز بالفارسی غژ غیژ بالزاء الفارسی

تتسو یاقجی ایکی کیدن آدم معقعد اورنسده سورتنمک

فصل الفاء فاز فراز بالفتح فراز بالکسر فرتاز

اسنمک جبه اولمق یوقشی یوقوش اصلسون

تکیه و طغرلق

فیروز فصل القاف قاق فصل الکاف کاز

بر دغی سی

کاژ بالزاء الفارسی کاناز کراز کراز

خرقه چومان سایبان و شاعر سلقی

کرپز کروز کربز بالکسر کرز بالفتح کرز

زیرک آدم بجه یوق یرالتنده کیدن صو

کشز بالفارسی کژ بالزاء الفارسی کشاورز

ایلقون اکری اکنجی

کشنیز کشنیز کفجلیز کفجالیز کلاه دوز

تکه کشنیج کمود دلکز توکیجه کلاه دیکجی

کمسان کمیز کندز کوز بالضم کوز بالفتح

ترقم سیزک اسکی قلعه بغازی آدم قوز

والکاف الفارسی فیهما کوژ بالزاء الفارسی کوژ

ایضا

کهبز کهبیز کیز بالزاء الفارسی فصل اللام

ارموق چقمه یغی اجمه اوکجد جام

لغتباز فصل المیم مالیز مرز مغز مغیلاد

اوینیجی سلوک چمن بینی شاکرد انه

موزدوز موبز میز میز فصل النون

ادوکجی قنشغی قدود انم

ناز ناژ بالزاء الفارسی نجیژ بالجیم نخیز بضمو

بالخاء المعجمة نغز نفت انداز نماز نوژ بالزاء

الفارسی نوژ روز زنهار نانجیز ریاز نیز دخی

فصل الواو واز وژ بالزاء الفارسی فصل الهاء

هاژ بالزاء الفارسی هژ کز هرزوژ هیز حمام فصل الیاء

یاز یوز

باب السین

فصل الالف آس آبنوس

اسپریس افسوس اماس آورس فصل الباء

باس باس بالفارسی بالاس ناس بجس

بجس بالفارسی بوس بدجلش بدجس بالکسر

برواس برس برس بالفارسی بلوس بلوس بیع

دبیس فصل التاء تاس ترس تیماس میش

آله وجذام قورقی

فصل الجیم جابلوس جاسوس جرس جباکس فصل

الخاء خراس خس خروس خس خلس فصل الدال

داس دبوس دریواس دستباس دیس

فصل الراء رس رنبس فصل الزاء زاوس زهره یلدزی

زکس فصل السین سپاس سبوس بالفارسی فیهما

سرباس سرکیس فصل العین عدوس لغة مشترکة

فصل الفاء فرناس فریادرس فسوس فصل الکاف

کالوس کادوس کبوس کرباس بالفتح کوباس

بالکسر مشترکة کرفس کمکیس کسی بالفتح کسی بالضم

کوشی

انجخ بلندی

نماس . فصل اللام لانش لنش لغوش
لغت داد
جالش طوقنش وجنکده . انجوغ لنغوه وتکلو جل لکر ایلماد
بیتورگ وعاجز لنغوغ
لتادوگ فصل المیم مترس مینش بقس معقد نوش مکش فصل النون
سکز
ناکس نه کیش لنش نقرانیس فصل الواو ونش فصل الهاء
کوتا طلمغه اباغ نجی بکذشتی
رهاس نهوس هس النیج فصل الالف آبکش آتش
قفا قغدقی اوقر
قیش دیلك
اغنی اره ینش ارانش ارزنش ازنه خش ازما ینش
قیمت بلدرم
اریش بابه دنی مخابتی
انسانپورش اسپرینش اغالیش اغوش آفرینش
فیدرمق میدانه بخش وقوجق یاردن
بغاینداغی
آکیج باکتی آلاینش آوینش فصل الباء بابوش
یقدق اچی بولنندرشی بابوچ
باداش بارکش بالنش بالوش بخش بخشش
عوض یقدق یوین یول چکلی
بخشاینش برندوش بشاورش بدکیش بد بدهوش
احراعی کجه دیلور
یقین سوز اغزسی
بیرانش بیرخاش بدسنی الدمی بیستیش بیش
قرانقو وطرملق صندقده وقیدده اولان دیبور باعی

بالفتح پتش بالضم وبالفاء رسی فیهما بلمه پرنش
آت تیلیس
پناگوش پیوزش پیوشتن بالفاء رسی فیهما پیش
عذر ونصیحت قتولوغ دبی
پیش ارتق اوکد
پیش پیشو بالفارسی فی الثانی پیلغوش
اوك
بالکسر فصل التاء تابش تیشن تخش
اصلك تشفاسوتملد
انکنی تنبلدرن وقزانی
ترش ترکش تبلك تشش تغش توش
اسنی لکه وطاقت
انکله دیبو بنوز کز بیلدار
فصل الجیم جاش جانکش جادش جخش
جاغ جکج چقق اور
اوتلانیس
جش چنبش دیبدنش جفش جوشش چشش
قیمق قیرتش طرش
فصل الخاء خارش خاکش خاموش خبش
بحیك طراق جکجك ساکن
خدیش خراش بالکسر خراش بالضم خر کوش
اولو خاتون دائم ایکون طوشاد
خورش خشخاش خطش خلاش
پیه آذرکه اغلاغلر کلور دائم
فصل الدال
دروش
تخلغه الموع

هوشن • خورشن • خون سیاوشن • خواهش
وقیس آنه • بیش • ارزقی • دلیش

خویش فصل الدال داش • دانش • درخش
کندی وخصم • فروتنی • بلو • یلدرم

بالکسر والضم درفش • دریش • دوش
بیراق • یوقسول • چکن

دهش • دورباش • رخش بالفتح • رخش
ورنش • بوزدغان • یلدرم • رستم اتی

بالضم رش • رفش • روش بکسر الواو • روش
یلدرم • یوریش • روش • عادت

رعش بالضم • رویش • روغن چوش • روی پوش
طیسقلو • بچش • ریشه • یوز

ریش • زایش بکسر الجیم فی الثانی فصل الزاء
ستغل • کشتی

زادوش • زخش • زهش فصل السین ستاریش
عطارد یلدزی • چشمه

سرش • سرپوش • سرخوش • سرکش • سروش
فرشته • سرخوش • اورتی • بلوق

ستمکش • سغدش • سوزش • سیاه گوش
ایلشق • یوجی • یوکلنه • قوقلق

سینه پوش فصل الشین شیش • ششش بالفتح
یلدز • ات • بت

ششش بالضم • شوخ • شورش فصل الغین غاش
اوتکی • باغ صیغی • ایکی یوز

غاوش • غاش • غرش • غش لغة مشترکه
تخم • کورک • بوتیمق

غوش فصل الفاء فحش لغة مشترکه فش
چالجی زخمی • پیرامن • هوش اوتندرمش

فش • فرغیش فصل الکاف گاو • نوش • کاومیش
صورت • تکلکه • صغیر

کاریش • کردنش • گردن کش • گرد بالش
بیوک • چکجی • دکرمی • یصدق

گزارش • گزاردش • گش • گنشمش • کفش
طمغز • اچ • کوه کوکه • سرقان

کندلانش • کنش • کنده وش • کوش
پیدان • شموق • اوجق

کوارش • کوشش بالکاف العجمی کومش
بیلمز • دوزنشی • ایرقازجی

کیش فصل اللام لاش • لوش فصل المیم مکش
دیز • لوانه • چرداغی اکری • مردمکد

ذرد الوفیق اوزم

قیمق
قیرقیم
قیورقیداردان
چیقیدم وچاپدم

مندهوش لغة مشترکة منکش مشترکة مرنکوش
زردلو
اصح کیمتش
منشق منکش منتس منحفاش فصل النون
اکینی فیودن یکجان
الحشتد اولوق قچلمیش
ناغوش ناکتش تاک خورش نکوهش
باشی صوی صوقموق
الثمکه قاتغی خورلشی
نوش بکسر الواو وفتح النون نوش بضم النون
احمك وباک
نواله وعوض
وسکون الواو نوازش نیکش نیاپش
الفنش نقره
احنانش
فصل الواو ورزش ورکوش وش
کوبه الکبر
دورنش
وغیش فصل الهاء هراش هوش
قتوشموق اصووجان
چوق
هیش باب الغین فصل الالف اتیغ
صباف اوقی
قیشغی وجماعی
کلیمکد
ازیغ آمزغی امیغ انجوغ
کوطار قیلشد قعرلتدی ازیق تشته
بیورشق وانجغرد
فصل الیاء یاغ یتغی بالفارسی فی الثانی
صوبندی
وصواوزرزه
اولورنحانوار

نیاغ برابض بوغ فصل التاء تاغ تارتیغ تخم مرغه
ف ابلکراوجی
کحال
اوزن وطقطغان
بمرده
تسوغ تفنغ تک مرغ تناغ توغ
تازه ایزان
اغجی تاکیدر
تیغ
صحراجیلق
قوچ
قلیچ وای وکوه وشغلسی
فصل الجیم چاغ چاغی چناغ چنک مرغ
جعزه دغان
دینکو واوکوزیاری
فقرشی قیسغی
وطاغ اوجی
بالفارسی فی الکل جوغ فصل الخاء خایه مرغ فصل الدال
صواغی
دکونه وطغا
بیوزرق
فقرتخیدری
داغ دروغ دریغ دوغ فصل دوغ فصل
یلاون
اپوان الدال
منغ وصیف
الراء راغ فصل الزاء زاغ زنغ فصل السین
داغ اتکه
صحیر
قوغ
افرنجی بوزی
رستاغ رستیغ ستمادوغ سیمرغ فصل الشین
طوغری
قیشر وایوز سوزادت
طوملدی
صبغ اغجی
قیاجوج
شستروغ شغ شلوغ شنوزتاغ شیردوغ
دوقیشی
صونبینوزی وازلته
کورهن
دیامفقوق ودوست
فصل الفاء فراغ فرستروغ فدوغ فغ
ایدلکوق
دوفراغت صووقی زنیل تیغ
بالفتح والضم فصل الکاف کخویغ کرنغ بالزاء الفارسی کلاوغ
خرجه
تجمع

مطلب الفاء

كلاغ كناغ بالضم والفتح كندرماغ كيغ فصل اللام

لاغ لوغ فصل الميم ماغ مغ ميغ فصل

الوو رغ بالراء المهملة وزغ بالزاء المعجمة فصل الياء

يانغ يوغ باب الفاء فصل الالف آذف بالزاء

تف فصل التاء برف باف پاي فصل الياء الفارسي

تلف تلاو توف توق فصل الجيم جاف جاف فصل الخاء

خوف فصل الدال دف فصل الراء زرف بالفارسي

زلف زندوف زنك زنيف فصل السين شاف

شرف شكاف شكرف شندف شنكرف فصل الغين

غنف فصل الكاف كاف كرف كزاف

كشف كف لغة مشتركة كوف فصل اللام لاف كيف لغة

مشتركة فصل النون ناف ناطف لغة مشتركة نوف

باب القاف فصل الالف بوق بوغاق بجوز

حذق فاق فصل الجيم جناق جنار مناق بجوز

حذف بها فصل الخاء خربق خندق فصل الراء

رفق مشتركة رواق ربيق فصل الزاء زرنوق

فصل السين ساذق فصل الصاد صندوق لغة

مشتركة فصل الطاء طاق فصل العين عقيق

مشتركة فصل الفاء فندق فصل الميم منجوق فصل

العين عشق فصل الياء يرناق باب الكاف

باب القاف

باب الكاف

ماذریلنك آراك • ارزك الثانی بمعجمه فارسی ازنك • فارقیجیا

بالفارسی ازدنك • مدیضا ایزنك • اشنك •

افزنك • اشنالنك • انك • اندك • اندو هناك • الكنت •

اورنك آورنك آهنك • اینك • آهنك • اینك فصل الباء • باراك •

بالفارسی فی الاول باجنك • بادرنك • بارنك • بلنزك •

بتنك • بالالاهنك • بحذف نونه بانك • بینك بالكسر

بجشنك • بجوز بالزاء العربی والفارسی مقام الجیم

بخشب • بویانك • بزرك • برك • بالفارسی فی

الثانی بزنك • بضم الفارسی و بالزاء المهملة والثاء الفوقانیة

بعد • بدستك • برنك • بفتح الفارسی و بالراء المهملة

30

والنون الساكن بنرك • بفتح بزرك • بالضم بیوك

بنترك • بالضم و بالفارسی بیو والك • بالفتح والبا

الفارسی بنك • پس آهنك • پیش آهنك •

بالفارسی فیهما بتك • بالفتح بتك • بالضم بتك •

بضم الشین ایضا بشتك • والفارسی فی الاربعة بشتك •

بفتح الفارسی والنون الساكنة بفلان بیح

بك • بالفارسی بكوزك • بلك • بالفتح بلاك • بضم

الفارسی بلكك • بلنك • بلنك • بلنك • بنجك •

بنجیك • بنیرك • بوك • بوبك • • بوبكنجك •

بویانك • بیك • باك • بیوك • بیدمشك •

فصل التاء تاك • تابناك • تاجك • تارك •

تواك برقلو جزوش ایکی باشی توکی

تاریك • تالاتك • تبوك • تبعاك • تتسناك •

قورقلو دوق بقالکر طبلهلری تورسن [illegible]

تیفسیك • تیغ • دیك • تنك • تکاك • تنك • بسکون النون

بلمك طولو متوجی برجگلی

تنك • تیرخدنك • فصل الجیم جاك • جابك •

چوق ایرتا جگره اوتی

چالاك • چك • چشمك • چکاوك • چکچاك • چنك •

متم توریق کوزلار

بالعربی چنك • بالفارسی چنك • ایضاً بالضم

قراولره سازالتی وچالغی

چنکلوك • چپاریك • یجوز حذف هائه

اوزاق خسته نوی

فصل الخاء خاك • خانشك • خایسك •

توپراق چور چور بچاق

خبزدوك • خدنك • خنوك • خراك • خرچنك •

قیزاغی قمق یوق ینگج طلکوزلی

بالجیم الفارسی خشنك • خشوك • خفك • خکاك •

قورودی یمغی [illegible]

خنك بضم الخاء والنون • خنك بالكسر سكون النون

امتلو یورغم وبوزات

خنا خنجاك • بالفتح خنجك • بالضم ختنداك • خوك •

قوردکی طوکوز

خودرنك • خیك • خیارك • فصل الدال داك •

[illegible] نتولم

درفناك • درنك • درآهنك • دستك • دك •

دردلو یرامز خودلو طوقیجی شوغ

دنك • دنكا • دنك بالفتح والكسر • دوك • دوداهنك •

ذوطان تدقیق یقی ترتوغی

دوزك • دیك • دیلمك • فصل الراء رشك •

چلمك [illegible] بو

بالفتح رشك • بالكسر رکك • بالکاف الفارسی

زرکس

رنك • روزنهای چنك • ریك • فصل الزاء

قوتکیز بوغوسی چندقلکی

زاك • زاراغنك • بالفارسی زرشك •

قمطرون طوزلغی

زرنك • زغنك • بالفتح زفك • بالفارسی زكاك •

طمعه چپوق [illegible]

فصل زبوار والثانی بالفارسی ترنک زنک بالیم

سبک سارمنک ساذاک السین

سترنك سترك سناك ستور سبرذرك

سنك سرهنك سرشنك سرخنك سرتانك

سبك سماناك سغاك سنك سماك

سرتناك سنالنك شاك فصل الشین بالکسر المجهول

شفرتنك شنك سیشیك سترنك سرقاك

فصل العین شغشك بالکسر شتك شلك

شتك غاو غاکوك فصل العین غتك

عوانك عوك غناك عرنك غدنك

فصل القاف فرشوك فدرنك فرنك غوشك

فغانك فرهنك فرتسرك فرشتك فرسنك

کابوك کاك فصل الکاف فیلك فلاسنك

کاوحد کاوزنك کاداك کالنك کاجیك

کسفك کتك کراك کورك کبك

کلندك کفلوك کفجوك کففك اللفاء بسکون کفنك

بالکسر وسکون اللام کلك بالفتحتین یجوز ککسر

کلنك بفتح اللام کلند سلاسنك کلا والیاء اللام

کنارنك بالضم کنك بالفتح کنك وبعضها

کورك کوزك کوحك کوك کنیزك کنجشك

كوشك كيك بالفتح كيك بالكسر ثيقا فصل اللام

لاك للك بالفتح ثيقا لك لك بالضم

لكلاك لنك بالفتح لنك بالكسر لوك فصل الميم

ماكوز مجاجند مك نك م دلنك بالضم مشك

مشك بالفتح مغاك مغلاك منفو مشك منك

منجك فصل النون نازدنك نارنك نازك

ناچ تنك ناك ناوك نندبك نشك

بالمهملة نك نلك نمك ننك نوك

بالفتح نغاك بالضم نفوبك نهنك بالفتحتين

وبالنون بعد الهاء نهيك بالضم وبالياء المثناة

التحتانية بعد نيك نيرك نيرنك نيم نيك

نيوك فصل الواو وزك وزنك بالفاء

غ الثاني ورتنك ورغشك وريك بالفتح و

والكسر فصل الهاء هباك هجاك هشتك

هنتيرنك هفتيك هنك فصل الياء يابو بنيك

يشك يك بالفتح يك بالكسر يكاك نيك

باب اللام فصل الالف آخال اخكل ازكيل

اسبغول آل اسال آهول ايلدول ايلول

آبله فصل الباء بال پاچال بالفارسي پارسال

پالاپال بدك پرغول پرغول فيهما ايضا

پل بالضم والكسر پل شكوك بغل

بلبلام

فيضم الفارسي بل بكسر بلبل بالفارسيين في اللغة

پنجاو ببيل بنيك بالفارسي في الثاني بكل بسال

فصل التاء تابل تل تنسيل تول تونكل

وفصل الجيم جال جدول جنيم اغيل جكل بالضم

چل بالكسر بالهاء بين الجيم والقاف اللام چلچل

چكال چنكل چول چيل فصل الخاء خال خرجال

خلخال خولكل خول فصل الدال دال دامغول

داهول دخل دغل دستمال دل دنبل

دنبال دنكل دول دوال دهل فصل الراء

ريحل فصل الزاء زغل زغال زنبيل زنجبيل

زندسل تول زنفيل فصل السين سبال

سفال سكال سل سول سيل

فصل الشين شال شاهول شغال شكال

بالفتح شكل بالكسر شنكل فصل الطاء طبل

فصل العين غرسيل غربيل غل غل بالضم

والكسر غنجال غول فصل الفاء فجل فرخال

فرغول فلفل فندل فوال فيال فصل

القاف قتال قفل لقتان مشتركتان

تنبيل فصل الكاف كال كاچال كاهل كچول

كسيل كفل مشتركة كل بالفتح كل بالضم

كُل بالكسر وبالفارسي في الاضريح كلال كلول

بنجوع

كلوك بالفارسي كنعال كول بالفارسي كوبال

كو توال يغال كيهال فصل اللام

لال لعل فصل الميم مال يخفف الهاء ماه اولد

ماكول مال الامال مزعول مغول مكل مندل

مل مغل ميل لغة مشتركة فصل النون نال نشيل

نكجي

نشن نعل نغول نقل نكل نغ ل نغ يل

نهال بالفتح والكسر نيل فصل الواو وكيل

فصل الهاء هال همال يجوز حذف هائه كما مر

هول لغة مشتركة هيكل فصل الياء يال يل

نُغُل

باب الميم

باب الميم فصل الالف ابرشم اخكم مر

آرام ازرم اشم اشكم انجام اندام

اورنام فصل الباء بادام بادرم بام

پادم باهم بجم بدام برجم بركم

بزم بيزم بالفارسي في الثاني بشم بيشم

بغم بلك چشم بجم بعم برهام بيم بيرم

پيغام يجوز حذف العين بيلم چشم فصل التاء

تارم تكرم تحلم تخم بالفتح تخم بالضم

تم تهم تيم فصل الجيم جام جرم چشم چشم

جم چمه بالفارسي في الثاني هم جوم چهار دم

فصل الخاء خام خرم خرام خشم بالكسر خشم
بالفتحتين خلم خم بالكسر خم بالفتح خم بالضم
خيم خشتوم مشترك فصل الدال دام دِرَم
دِرَم بالكسر دَرَم بالفتح وبالفتحتين فيهما
دژخيم دژهم دشنام دم بالفتح دم قويرق
بالضم دمادم دوم دهشه لكام ديو كندم
بالفتح الكسر ديلم فصل الراء رستم رخم رسم رحيم
رام رزم فصل الزاء زخم فصل السين
سام سبزغم سپيدم ستم ستام ستيم
سرخفام سرسام سريشم سنست اندام

سم شعم شوتام سهم سيم سيام
فصل الشين شادكام شبه كندم شبنم
شخام شرم شكم شلغم شم شوخم ستيم
فصل الطاء طارم طلسم فصل الغين غرم
غرم بالزاء الفارسي المفتوح في الثاني غشم
فصل الفاء فام فاجام فرجام فرم
بالزاء المهملة فژم بالزاء الفارسي فصل الكاف
كام كام بالفارسي كالم كاو چشم كاودم
كدم كرم بالكسر كرم بالفتحتين كژدم
بالفتح وبالزاء الفارسي كژدم بالفتح كم

گُم بالضم الفارسی کُلُم • کُلیم • کُنام • کُلام • کُوام فصل اللام
لام • لُغام • بالضم لَکام • بالکسر و بالفارسی لُکام •
بالفتح فصل المیم مَام • مَاتَه • مَایَم • مَردُم •
مَرزبوم • مَرهم • مَیَم • مُوم فصل النون
نَام • نافرجام • ناکام • نَرم • نِزَم بالزاء المعجمه
نَرتیم • نَغان • نَغم • نِهاد • مَردُم • نَیم • نِیام • نِیم‌گردم •
فصل الواو فصل الهاء هَم • هَمدم • هَمکم •
هَمنام • هَندام • هَنگام • هَیزم فصل الیاء یَتیم •
یَکدم باب النون فصل الالف آبادان • آبدان •
بفتح الباء ابدان • بکونها ابریخن • آب روغن •

باب النون

آبستن • بالباء المنقوطه بنقطه واحده آتشدان •
اَضشیجان • ازربون • آزرم • ازرن • ازراه •
ارغنون • ارغوان • ازان • آذان • آن • آزاده • آنان •
آنکان • ایشان • آزاد • آن • آزاد • اینان • چار
آذان • موج • آذیرای • من • ازبهر من • آرکان •
آژکهن • آژدهان بالزاء الفارسی فی هذه الثلثه
آستان • استخوان • اشتقان • آستین • آسمان •
آسیابان • آسیازن • افشان • اشیان • کار
آفرین • افزون • آفتان • افسون •
افغان • اکنون • آکین • امیر • اغلقان • ان

آن آن آين آنان آين ايشان آين اين آين اينان

انبان انجمن اندرون اندوه كين قد يحذف

واوه انكبين انكشت لكن انكيسون آن من اين

انيسان انيسون آوان افزمان او يان

آهن آهرمن آهرمن آهنين آهو اين اين

آبنوس بالباء المثنان التحتانية ويجوز بالموحدة

التحتانية ايم كما ايشان اين اينان ايوان ايين

فصل الباء بان بانبزن باتنكان باد بان بد

باد بريق باران بارون بازركان بلسان

بكشيان باغبان باغوان باكد امن بالكان

بالكان بالفارسي في لغة بالين بايان پدن پدران

برابر من بد ايمن بر باران بر بدونسان

بر يمين بر چين بد زن برين برين بد قندان

بد كشتوان بر تدون بر نبان بد ون بر دين

قد يحذف الواو والياء كما پروين پر هون

بريان پريشان پريون پر شمان بالفارسي

وبالفتح پژمان بهما وبالضم پستان بالضم يجوز

بالواو بعد الباء پستان بكسر الفارسي كوهه

پستين پشتيبان پشيمان پس از آن پلنديق

پن پنكان پوستين پويدان پرچم بتان و

بپتربن • بدرمان • بهلوان • بیابان • بیدامن •

بیرموں • بیرا هن • قد یحذف الفه • بیرون • بیره •

بیشکان • بیشی • کوهه • زبن • بیشین • بیشینه •

بالفارسی فی الثانی • بیکی • بیکان • بیلبان • بیمان •

بیخار • تدرین • بیمار • زون • بالزاء الفارسی بیمارستان •

فصل التاء • تاتار • تا • بیستان • تاوان • تبرزین •

تخمکان • ترخون • ترا داوان • انی • ستاندن •

ترانکبین • تریان • تلاتون • تش • تنبان •

تعل • تدسش • تغ • شمان • تیردان • تیرنان •

فصل الجیم • جان • جامدان • جامکان • جامین بالعربی

چامین بالفارسی • چاویلان • چنداکان • چراغین •

چامی • چرامین • چرزدان • چشن • چلنچبین •

جمع • جمان • جندن • چندان • چنین • چوگان •

چوان • چون • چوبان • چوشنج • چوگان • چوبانه •

چمان • چنین • چستان • جیلان • فصل الخاء • خاتون •

خان • خاقان • خامدان • خاندان • خانخان •

خداوند • خرچین • خرمن • خرمان • خسترن •

خشمکین • خشین • خفتن • خفتان • خلفان •

لغة مشترکة • خماهن • خنبان • خوذ • بلوج •

خواستران • خوذ • خول • بیاوشان • خوچین •

خوشتن • فصل الدال دستان • دامن • داماد • دبیرستان •

ویجوز حذف بیرخه البین ددکان • دربان • درخستان •

درمان • درون • دستان • دستاران • دستاوین •

دستور دستیمان • دشتوان • بالضم والفتح دشمن •

دغلزن • دگان لغة مشترکة دمستان • دندان • دوده

لغة مشترکة دودمان • دوربین • دوستکان •

دودکان دوکان • دهان • یجوز حذف الالف

دهقان • دهلبا • دیدن • دیدمان • دیوان •

فصل الراء ران • راسن • راشین • راه زن •

راهکهکشان • رایکان • ربون • رخشان •

رخین • رزبان • رسن • رشنج بالمهملة وکسرها

رکنین رمکان • رموان • رنجی • رنک زن •

روان • روزبان • روزن • روشنی بالضم روشن •

روغن • رویین • ریناد • ریزنان • ریسمان •

ریغ • ریم آهن • فصل الزاء زبان • یجوز زفان

الباء بالفاء زبرین • زبون • زراغن • زره • زمین •

زرفین • زغن • ژکان بالزاء الفارسی ژلیفین •

زمستان • زمین • زن • زندان • زنخدان • زندان • زندبان •

زنکار آهن • ژنک آهن بالفارسی فیهما نوبین •

زودین • زهدان • زبین • زیان • ژیان بالفارسی

زرینخ •

زبدین فصل السین سان ساربان سازند

سامان سایبان سپد چین سپندان ستان

ستروق ستوین ستودان سخن سخیان

سرکفلیبین سرکین سرکین کردن سرهدان

سرنکوه سروند سکنجبین سکوه سنداره سکستان

سنکنیر سوزن سوس سوهان سورن سیمین

فصل الشین شادروان شادمان شانه دان

شاهین شایان شایکان شبان شبنام

شبستان شبیخون شتربان شتر بچه

شش مکین شکن شکر شاخ شمع شهد شیجان

شهرستان شوپ شوخکن شورستان

شیرروغن شیرینج شیون فصل الطاء طراز

طبرخون فصل العین عطسه زدن فصل

غرغن غمان غلبکین فصل الفاء فرنه

فراخ فرانون فراوان

فرزان فرهنگ فرمان فرودین فرخ

فرهنک بالزاء الفارسی فرنود فرنافغان

فلاخن فوکان فصل القاف قرغن کاف

کاف بالفارسی فی الثانی کابین کاربان

کارکن کاروان کارپیچ کامران

کاویان کاهدان یجوز حذف الالف

کتان کران کپون کران مبیع کران بالفتح

کران کردن کردکان کردون کرزن

کوزبان کدستون کرکش بالفارسی

کرمابیان کرمابوان کرهدان کربان

کرسیان کرنبیع کرنیع کشق کشیان کشکبیخ

کلابدان کلبز کلک جفسان کمان بالفتح

کمان بالضم الفارسی کمترین کمرزن بیع

کمیغ کمیزدن کنج بالفتح کنج بالضم کندم

کنون کوک بالفارسی کوک بالفتحتین

کون بین کوملان کودن کوزبان کوزن

کوزستان بالفارسی کوزکن کودن کوزتنا

کومین کوناکون کوهان کوهدان بالفارسی

کوهستان کهن کهستان کهنیع کیان

کیان بالفتح والتشدید کیاخن کیوان

کیهان بالفتح کیهان بالکسر کلان فقط الالف

لادن لدن بالفارسی لکن لوش زن لیان

لمون فقط الیم مابون مادیان قرقع ماکیان مرجان

مردان مرغزن مزکان مشک زمین مرغ مهر

نهمان نبیان نبسیع نمیدان میزبان نمکون

ميهن فصل النون ناكوان ناخون نادان ناريج

نارستان نازبين ناروغ ناقداب نردبان و

نردمخ نشتربج نسرين نشان نشيمج

بالفتح والكسر نغريج نغلدان نكران نهكبان نكون

نكين نمدزين نمكدان نمكين بفتح الميم نمكين بسكونه

والكاف الفارسي نغن نوان نغزان بالفارسي

نهان نهنبين نيلان نى نزن نيستان فصل الواو

وابين وارن وارون ورخان وردان

وزين بالفارسي وغرين وريان فصل الهاء

هامون هاوان هرسان هزاردستان

هيان همايون همچنان همچنين هزبان

هزبران جنكى همكين همشين همين هميدون هميش

فصل الياء يازلق ياسمن ياسمين يخدان يزدان

يوزون يون يكسان يكسون باب الواو فصل الالف

او انجو بحذف الزاء من آخره اذا صله انجو د ازو

آتش كاو آرزو آزان او آلو آمو آهو

فصل الباء بانو بازو باذرو بادو

بازو بانو بالو بانو باهو بخنو برو بحذف

الالف من اوله وبضم الباء برو بفتحه وبحذف اللام

برو سط بدتو بدخو بدو برستو بربندو ابستو

بنجی بهلو بندو بو محذوف الیاء من بوجما بو بو

بولا و بهلو بیغ بالفتح بیو بالکسر بیتیغ بشیرق

بینو بینو بفتح الفارسی تار مو بتنکو تدر و

تدازو تو تغو بالغین المعجمة تغو بالفاء تکو بو

تنند تو بالفتح تو بالضم تو تو تو تیاق تیو

فصل الجیم جازو جار سو جاو جاو جرغا تو

جرندو جغو جکو جکاو جو بالفتح جو بالضم و

بحذف الیاء من آخره جهار سو چیترو فصل الخاء

خا کشو خالو خزدو خدیو خسو خستو

بالفتح و الضم خو خو شاو خیو خیزو فصل

الدال دارو دو دو بازو تو دلو لغه

مشترکه دیو فصل الراء رسو رو بزدو بحذف

الیاء من رنو بو فصل الزاء زانو

زرد الو زر ساو دلو ذیلو فصل السین

ساو سبو سو بالفتح سرو بالضم سمنو سو

بحذف الیاء من آخره سو فصل الشین شلو

شفتالو شیو فصل الغین غماو غو غرو

غریو فصل الفاء فرخو فنو فصل الکاف

کاو کارو کاردو کلمو کالیو کاهو

کبستو کدو کدبانو کدو بالفتح کرو بالکسر

باب الهاء

كرباسو بالفتح والكسر كرچفو كرد الو بجذف

بحذف الدال من آخره كرنجو كفت كتو بحذف

الياء من آخره كلو كنو كنده بالفتح كندو بالضم

كندو من كتو بتفلج الفارسي كو بالضم كيسو جهل

كيسو فصل الميم مادكاو مازو ماشو مشكو

منو منجو مو بحذف الياء من آخره مينو فصل

فصل النون ناو ناى كلو نره كاو نيو نيرو

نيو نيكو باب الهاء فصل الالف ابجانه انجوخه

آبده ابكامه آبكينه آبله آتشو زنه آتش كره

آخلو تره آذينه آره بالتشديد آره بالتخفيف

ارمكاه آردهاله آزاده آژه آژينه بالفاء

فيها آسه آسته آسانه استوره آسغره

اسغنداره ماه اسمه آسمانه آشفته آشكاره

اشكنبه اشكوفه آشيانه آشيكاه آغشته

آفتابه آفتابه آفتاوه افروشه آفانه

اكاه اكوچه آكنده آكنه بالفارسي آكده

الانه الفته الفغده الفتجغه آلوچه آلوده

اماه اماده آميزه انبوه انجيره اندوده

انديشه آنكه بتفلج الفارسي انكه بالكسر انكاده

انكشته انكشتوانه انكله انوه آوه آواره

آغانه آورجه اوله آهانه آهسته آهنجه

جاق ورنز جانور دیه ارقحله دودکر

آهویره آهیانه آیزه آینه جو زهدفا حدالیائین

کیلر بوز اغولی اوکسه صرنتوق

فصل الیاء باره بابونه باتاوه پاتیله باچه

جاغلون بجکه طولاق قلعه جی قزانی

باده بادافزاه باذپره باذخایه باذرنبویه

عفونیه دیلبزه پرلنجه فوان اوقی

بادریسه پادشاه پادشه بازیانه بارج پاره

اغرشقیه سلطه طوراق اوقی وبادو

بالفارسی فی اللغة فی بارگاه بارگه باروبنه

وجادر قتواوکی یوزه یارر

بازگاه باشه پاشامه باشکونه باشینه

ایاق یوی انجه بر بخده کلک اوغلان تری اوجه

باشنه باطیه باغنده باغوجه باگاه باکینده

یموق قلمش کلا کیلک بیرغوزواقچ

بالکانه بالوده بالونه بالویه بالزده

بنجره صرانی طننه

بالزده پایه بایچه بتخانه تنکده بچه بخنسوده

اون بلنی ایم بایه یکی یعنی ارکو قوچلی

بخنوده و بیتی اوردشتن

بخنوه بخیه بدرقه بره بالتشدید والتخفیف

ایکلدی قوزی قوی لاوز

پره بالفارسی براه براغنده برتنکه برده پرده

کوزلک یاپو کوتلک قوان قرلوش

بردشنه برازه بالفتح برزه بالضم برطله برخیده

برکاله برزهه برواته برهنه برنیع برنه بالتشدید

والتخفیف وبالفتح برزه بالضم وبالفارسی برزه برز

غاله اوغلاق

پروزه بالفارسی پستیج پسته بالکسر وبالمهملة پسته

جندر خمد فستق

پشته بالضم وبالمهمله پشته پهاو بالفتح پشت ماکه

یوک اسکر دکی

پرنت پرمنده پشت پواره پشمینه پشیزه بلکد تندبان ایاغی

بالفتح بلگه بالفتح والکسر بالتشدید بلاده بلادوه

ترازو کتی دولت

بلمرده بلوازه بلنه بنیاده پنتاکان پنه پنبه دانه

سوتلیه دیوار فتیله صیغنا جق یر یموق چکرک

بنجه بنجاه بنخته بند بندینه بنفشه بکشاه

بنیزمایه بوبه بوته بالتاء المثناة الفوقانیة

بوخله بوذینه بوره بمحذوف الالف بوزنه بوزینه

بالفارسیین فی الثانی بوسه بوله بویه بالیاء المشددة

به بهره بهمن ماه بهنانه بیه بالفارسی فی الثانی

پیاده پیاله پیچه پیچاده پیچاره پیده پیرایه

پیرزه پیسه بالفتح فیهما وبالمعجمة فی الثانی

پیشه بالعربی پیش خوره پیشکاه پیغاره پیغله

بیکانه بیکاه بیله بیمانه بی حرمانه بیوه بیهوده

فصل التاء تابه تابره تاره تازیانه تاسه

تاوه تباه تباهج تباهر تب باوه تبخاله

تبسته تبیره تبینه تخته تخماته تکوه تداره

ترانه ترانه ترخینه تر زده تر وشنه قد محذوف

واوه ترونده ترویه تربینه تشنه بالفارسی

تغاره تغنه تغیره تله تلاویه تلغونه تنبه تنده

تنده تنوره تنیه توبره توته توجبه توجه

توده توشه توله توکبره تهلیکاه تیراشه

تیره تیرماه تیشه فصل الجیم جاه جغه مشرکه

جاه بالفارسی جاره جارده جارروزه اصله

جهارروزه وعلی هذا المعنی کل عدد یضاف الی الیوم

نحو پنج روزه او الی شش ماهه او الی کته

نحو چهار ساله وعلی هذا جامه جانه جانگاه

یجوز حذف الالف الثانی وکذا فی نظایره مثل

جمه ماه وشاه وعلی هذا القیاس چه چچله

جره جره بالضم والتشدید فی الثانی چراگاه چخه

چخله چرده چرغه مشترک پردیره جزدیره جشمه

چشم کشته چغانه چغمه چلکه چکاک چکره اکنده

چکونه چلغوزه چلوه بالکسر چلیده چمانه چمچه

چمنه چنبه شترگه چوبینه چوزابه چوزه بالفارسی

ذاره چولاه چهلاه چه بالفتح حرف التصغیر نحو

انحو غلامچه چه بالکسر حرف الاستفهام نحو چکونه چیده

چینه فصل الخاء خابگاه خاره خارچینه خاشه چوز چوب

خامه خانه خانه کرده خایه خایسته خایکینه خنبزه

ختنه خجسته خراشه خرابه خربیشه خرپشته

خرده خرداد ماه خرزهره خرگاه خرکوه

خروه خروسه خرفه خسته خشاوه خفه

خفاجه خفاله خله خلینه خمره خمیدمایه خنبه

خنبه یجوز المیم مقام النون خنجه خنده خنیده

خواجه خوجه بالفارسی فی الثانی خوده خروه خوره

خورابه خوشه خوشنه خونابه خونچره خه

خَ خُ خِیرَه خِیمَه خُشتَک فصل الدال داه دابه

کوتی بوزوقه

دکّه داله دانه دانش دبه دیوچه دخمه دده

قلچ ... بالدری

دره بالفتح دره بالکسر والتشدید دره دانه

دُرغاله درگاه درمانده درمنه درزه

یورغان

دروازه

درفش درفنه دروند درویزه دریچه درشه

دزه بالفتح دزه بالضم دزآگاه بالکسر دژینه

فاقمش کیتی

دسته دستانه دستنبویه دستینه دستکوه دشنه خنجر

دله دلاله دمچه دمه دمدمه دنبه دندانه دوازده

دوانزده دوده دوله دوسکنده دوشیزده

دولخده

دوکریه دوله ده بالفتح ده بالکسر دهک دهله

دیه دیبه دیگاه دربنه دیزه دیکیا دی ماه

کوز ... ابکز قیشلایی

دیوانه دیوچه فصل الراء راه رازیانه رافه

یندق

رخنه رذه رسنه رسیده رشته رغوه رفله

صوبرندی

رمه رنبه رنده روانه روباه رجوز خذف

الالف روذه بالذال المعجمه روزه بالزاء روزبانه

کوندلکده کندزده

روزینه روغینه روله رینه ریشینه ریکاسه

قشر

ریکاشه فصل الزاء زابره زاژه بالفارسیه

ژاله بالفارسی زاولانه زبانه زباده

زبطانه زدوده زرده زرده زریزیده

اوروجه السقون

زه ژغاله بالفارسیه فی المشکلات حرف الراء الطا

کلمه تجنیس در ذهن ...

مقام اللام زرقه زلابیه زرمه زنجله بالجیم الفارسی

زنده بالكسر زنده بالفتح مع الكسر وبالفارسی

زنگله زواده زروانه زروله زرویعد زهره زبره کمنوه

زیلوچه زیوه بالفارسی فصل الباء ساده سایان

منها المعنی فی هذه الالفاظ فی كل ما یدل علی الزمان

کما تری فی محاوره ساویج بنه سایه سیاه سبزه سبوبه

ستاره ستره سنبه ستوه سوچه سینه

سوره بالكسر سدره بالفتح سره سرایه سراپرده

سراچه سرامه سراچه سرخه

سفاره سرخزه بالفتح سرخزه بالضم

سرمه بالضم سرمه بالفتح سرگشته سرکه سرقه

سنگاچه سنبله سفره سفجله سفینه ستاره

سنبوسه سنجه بالضم سمانه سمه سلوق سکینه سکافه

سنه سله سوهره سوختیه سواره سنیش شنجاره

میخانه سنبره سیاهچه سیاه شهشنبه تکشنه اصلوبره

سیکه سینه فصل الشین شاه شاره شامه

شاه راه شاپرده شامیانه شانه شاماکه

شایعه شاهنشاه بفتح الخاء والصرمه و

قبله وکذا شبانه شبالکاه

شنیله شبنه شحنه شرزه بالفتح والكسر شرمنده

شغه بالضم شغانه شنغه شکنه شکنبه شکنجه شکوه

شکوفه شکوله شکله شلغه شخمه شمامه شنه شناده

شنبه شنبلیله شوره شوریج شیه بالیاء المثناة

التحتانیه ومرادفه بالنون شیشه شیریشه شیشه

شیکله شیفته شیله شیوه فصل الصاد صوپایه

صنعه مشترکه صندقچه فصل الطاء طپنچه طاقیه

عیبه فصل العین عروبه فصل الغین غازه

غده غرچه غرنبه بالفتح والضم غزنه غلبه

بالباء الموحدة التحتانیة غلتکه غمزه غمنده غنچه

غنده بالفتح غنده بالضم غوره غوزه بالمعجمه

بالمعجمة غوشه غوطه غیشه فصل الفاء فاخته

فاژه بالفارسی فالوده فانه فراخین آهک فربه

فرخه فرخنده فرزانه فرسوده فرشته فرمانده

فروزینه فرومانده فرومایه فرهیده

فرهخته فریه بالکسر وبالمثناة التحتانیه ومثله

بالفتح وبالموحدة التحتانیة فژ بالفارسی فغوچه

فغیوده فکانه فلکه فلاده فوطه فیروزه فصله

قاچه قلیه قناره فصل الکاف کاه کاه بالفارسی

کابیله کاتوره کارگاه کارنامه کازه کازیره

کاسه کاشکینه کاشانه کاغانه کاله کالیده

فی الثانی

كاليوه تخامه كبه تجلّه تخته كزه كزركاه كوسه بالفتح
ستّه بلكه

كرّه بالضم والتشديد فيهما كُرّه بالضم والتخفيف كروه

بكسر الفارسي كُرِه كواغايه كربه بالضم وبالموحّدة ه

التحتانيه كرته بالكسر كُرته بالضم كرده بالكسر وبالفارسي

كرده بالضم كرده كاه كرسته كرشه كرمابه كروه

كروهه كريه بالكسر كريغه كواوه كشابه كشته

بالزاء الفارسي في هذه الثلثة كژنده كشاده كفچه

كلد بالكسر والتخفيف كلند كلاوه كلاويه كلاونه كلوته كلاته

كلبه كلته كلغونه كلكونه كلندره كلوته كلوته

كلنجه كليد كماشته كمانه كمانجه كمره كمين كمين كاه

كناه

يجوز حذف ياءه كنبوره كنجه بالفتح كنجه بالضم

بالفارسي في الثاني كنجاره كنجاله كنجينه كنده

كنده بالفتح كنده بالضم كنداموه كندمه كنغاله

كنكره كنوراه كوه كوه بالفارسيه في الثاني يجوز حذف

واوها كواه كواره كواژه كوپاره يجوز حذف

واوه كوبله كوتاه يجوز حذف الفه كودره

كوذينه بالذال المعجمه ويجوز حذف واوه كوزه

كوزه كوزكاه كوزنه كوسه كوساله كوشه

كوشواره كوفته كوكبه كونه كومنده كوزسته

كوهه كويه كونجه كهواره كياه كيفر كينه

جماعت يري

ركية • فصل اللام • لابة يجوز بالواو بدل الياء • لالى • لانر •

لباجة • لثبا • لثة • لوزة • لبشك • لكاة • لكانة • يغبغر

لكنجة • لبنة • لنجة • لعبرة • لعزنية • لولة • لوثة

ليلة • ليوة • فصل الميم • ماة • مادة • مأثرة • مائدة

ماسورة • ماكلة • مائدة • ماهلة • ماهيانة • مايدة

متارة • ماية • مخندة • مرخشة • مردة • مردانة • مردمة • زادة

مزكة • بالفتح مزية • بالضم وبالفاء مزدة • متكادة

مستينة • مجرة • مشركة • مسكة • ملاذة • ملاطة • ملعقة

مندة • موجة • موريانة • موزة • موجبة • موتيرة

مومية • بالفتح اصلا ماة • بالكسر مهاكة • متكاة

ما ركوده بيع

مانشر ج

ميانة • ميتة • مرزة • ميوة • فصل النون • ناريدة

ناسرة • نافة • ناكاة • نالة • نامة • نامورة • ناوح

نايزة • نبهرة • نبيرة • نحاس خانة • نزكة • نزهورة

نوة • نثرة بالفاء نشاستة • يجوز حذف الالف

نشانة • نشكرة • نغرة • نغثيلة • نغارة • نقرة

نقتيرة • نغمة • نفاذة • نعالة

نفاية • نوردة • مغوسة • نغمتة • نوبة • نية

نيل • بالكسر بيالة • نرثة • نيزة • نيسة • نيفة • نيمة • نخجة

فصل الواو • وثامة • واعنة • وردة • وردانة

وزية اصله واكرة • ويجوز حذف واوه • اهيم مع ثبات

يارم

وزولع وشمله وشله وشکرده وشیه

کلکل

وفره وتیره ویلانه ویتزه فصل الهاء هاژه

ذی

هد هراسه هرانه هرتن هرکاره هزان هژیره

هزینه هلله هلیله همه هماع هجخو

هماره هماید هموار همیشه هنجار هنده وانه

هنکامه هوش هوده هیره هیله هیم فصل الیاء

یاره یاژده یافته یاوه یکانه یکتبه یلکه

یلمه یغمه یغوهد باب الیاء فصل الالف آبی

آذری آسمانی آستی آموختی انبوهی

انگشتری اهستکی ای باء خدای فصل الباء

باب الیاء

بای باری بادی مشترکه باردانی

حق تعالی

بالای بندرانی بندی بزدانی بیمکی بیستی

بطالی بغتری بنفشتی بوکی بوچی بینی بوری بابی

بالفتح یای بالکسر اصله بی الحرف بالکسر ابیض وکلی

سها بالعزل اللاولان بالعارسی بیداری بیستی

بیشانی بیتی فصل التاء تاری تازی تبری

ترش رویی تره سلطانی تکابی تنداری

تمنه توی توزی توفی توی تقی تی تهی تیرکشی

تیزی فصل الجیم جای جابلغی جاذوی

بجعد حذف یائه جاذوی الدالة علی المعنی المصدری

و قیلمی فی کلمة مستقلة یتصل باخره یاء چلشی داد و جشنی

جامکی جامه شوی جغر بوتچا جگری ضلکی چوب کچی

چوب سای لوق چوبی چوی یاری جهلکی یاری جهیل پای

یجوز حذف الهاء منهما چرکی فصل الخاء خای خذی

خرابات خردی خله کشتی خوی خوش روی

خونی خوهر شوی خری خیلی فصل الدال دارای

دارای درزی دروای دشتکانی دستی دشتی

بالعجمة دموی دی دیو پای فصل الراء رای

رسوای رکوی یجوز حذف یائه روی و یجوز

منه ایضا روزگانی روزی روستانی روشنایی

روغنی منهما ای یجوز حذف یائه فصل الزاء

رازی زرنیب زفتی زندگانی زنگی زنهاری

زهی تری زیبایی فصل السین سازی سازگاری

سپاهی سبزی سری سرامی بالضم سرای

بالفتح سرمای سری سعدی سنگ آبی سوی سیکا

یجوز حذف یائه سوی سه پایی سیهی سیمی سیکی سیجی

سیلمی سینی فصل الشین شادی شادانی شناهوی

شکوهی شکیبایی شلبوی شوی شبانی شیرازی

فصل الطاء طفیلی طبرکه طوطی طیرکی فصل

الغین غوشای فصل الفاء فرغوی فروکتی فوسگاری

نمد کشتی فصل الکاف کاج کار با [illegible] ای

کارفرمای کاشموی یجوز حذف یائه کاشنی

کیمی کبر نای کندای کوی کرای کوسی کش می

گوتای کوای کمی کشتی بالضم کشتی بالفتح

کشاده روی کشتی بالفتح کشتی بالضم کشتی

کعنشو کوی کمی کمکی کندای کوی کوی کوزکانی

کوشش سرای کوشش ماهی کی کیتی فصل اللام لاح لای

لامانی لجی لخشی لوری فصل المیم مار افسای

ماکجی مار ماهی متعاری مرازی مرد نشوی

مرغ ای مرو ادی مزدکانی مشکوی مهی زهلا [illegible]

کلوع منقی موی یجوز حذف یائه موریمی موم کافوری

مهربانی مهمانی می میان سرای فصل النون نای

نابی ناسنی نبی نوی نهازی نهانی نکهالی بالفتح

نی بالکسر نیکوئی فصل الواو والیاء یجوز حذف

الفاء [illegible] گوشنی وبنی وی فصل الهاء

هستی هشیاری همای یجوز حذف یائه همی فصل الیاء

یادری یکانکی یکجندی تم الکتاب الصحاح العجمی بعون

الملک الغنی عزیز [illegible] اضعف الضعفاء فی تاریخ [illegible]

الغرانشا فی الافعال [illegible] منه الابواب واحد وهو

باب النون فصل الالف آبادان کردن آبادن گردن

زقیطار انمك بیمار اید

آخشتن آرمشتن آرامیدن آرامیدن آرامانیدن قرار اتدرمك

وچنجمق قلیچ چکمك بزمك بیمار اید بیمار اتمك برماندن

بحذف الف الثانی منه آرامیدن ازردن بالقصر

نهایه دکك

آبزدن آزرم دلشتن آزمودن آشکدن

انجمك ییغلمك و یغمق صینمق اکلمك

بالفارسی آزینك بالفارسی والعربی آسایدن آسودن

جرمغ و دکلنمك دکلندرمك

آسایانیدن آسودن آشامیدن آشامانیدن

دکلندرمك دکلنمك اجمك اچورمك

آشردن آشغفتن آشکدن بالکسر نحو زدن فی اللغة

بقوارمق دلو فیاء صقوق

کما یجی آغاریدن بالراء المهملة آغازکردن آغازیدن

اصلمق باشلمق بلشلمق

بالزاء المعجمة آغالیدن بالمد والقصر آغشتن آغوشیدن

قندرمق اصلمق وطوغرمق قوجمق

افتادن بالضم والفتح افتیدن افراختن افراشتن

دوشمك بوجلتمك ویوجلمك

افروختن افروزانیدن بالقصر فی لغة الاربعة افریدن

یلکلنمك یلندرمق ویلندرمق یدمق

افسایدن افسودن افسولیدن بالراء الفارسی

ازمق یالتمك ازتورمق

افسانیدن افسردن افشاندن افشانیدن

طوکدرمق طوکلمق سلکمك صنقدرمق

افسردن افکندن بالقصر فی نسخة السنة اکاهانیدن

صوقمق برقمق اویاترمق وطویرمق

اکاهیدن اگندن آلاییدن آلودن آلیزیدن

طویمق اودونمق طقمق بولشمق بولشدرمق تکرمك

بالقصر اماردن امالانیدن امالیدن اماهانیدن

یرقلمق اکشترمك شیشمك مثل اماطانیدن

اماهیدن آمدن آمرزیدن آموختن

کلمك مثل املیس یرلغمق اوکرنمك

آمودن آموزانیدن آموزیدن آمیختن

قاضی اولمق اوکرتمك مثل آموختن قرشمق

آمیزانیدن آمیزیدن انباشتن انبودن انبوسیدن

قرشدرمق مثل آمیختن طولدرمق دیوشرمك

انجامیدن انجامیدن انجیدن انجیدن

طوغرمق اکرلمق طوغرمق انجمك و بارمق

انداختن اندوختن اندودن اندیشیدن

اتمق قزانمق صوامق کاهل اولمق

انگیشیدن اندیشیدن انگاریدن انگاشتن انگیختن انگیزانیدن

صنمق مثل قوپارمق قوزغتمق

ایوزن ایزلک

بالفصرة بهذه الخمسة عشرة اوزدادن آدرتن اوریدن

جغزمق کتورمک بورمق

آویختن آویزانیدن آهنجیدن آهنکردن

اصمق اصلاح چاپق طارتمق قصد ایتمک

آهنکیدن آهیختن وغیر المقید کلها بالمد آهنادن

طورتمق طارتمق مثل

پیشتانیدن پیستیدن بالکسرة بهذه الثلثة ویجوز حذف

طورغورمق ممکن ایله

الیاء بعد النهاء فصل الیاء بالخلق یارانیدن یازیدن

اوچمق ایچمق یاغمق

یازیدن یلسیدن بالمهملة یلنیدن بالمعجمة یلندن

مثل باخشق جوزمق اولمق وتتکلمق چمچمق

بالفارسی یالفتن یالانیدن بالفارسیة بالایدن

طقونمق سوزدرمک اوزمق

یارستن بالمهملة یارستن بالمعجمة یالودن

صوکنه چراولیور دیدر مثل

بالفارسی بالیدن بالفدکردن بالستن یابیدن

کوبلمک وطولمق اوزمق اناتمق کوراوله اولمق

بهمید ملک

پیختن بالفارسی فیهما پختن بخشیدن بخشاییدن

بشملک اویقوده صوزلمق اسرکمک

بخشیدن بدرآمدن بدپذیرفتن بدیذیرندن

بغشلمق طشره کلمک قبول ایتمک

قوتوق

بالفارسی وبالدال المعجمة فیهما برآزیدن برآکندن

یرنمق طغلمق

بالفارسی برآمدن برآسانیدن برآوردن

چقه کلمک اوجمق

چیقرمق وبیتمق وبیتمک وقالدرمق

برتمیدن بالفارسی برخاستن بردن برداختن

بترمک اوری طورمق البشملک تمام ایلمک

پرستانیدن پرستیدن پرسیدن بالفارسی بهذه الثلثة

صورمق طپمق طورمق صوزمق

برداشتن برزدیدن برکردن برکندن برشستن

قالدرمق طوبرمق اکلمک قالدرمق

بیتمک ویوقرو ودرمق

برنهادن برنشانیدن برشوردن بالفارسی

بلملک بلمک یوقرو قوپمق

فیهما برودن آمدن بروز آوردن وفیهما

چقمق وطشره کلمک چقرمق وطشره کتورمک

یجوز ما الکسر و بر بالیاء کما مر فی الاسماء بروندیدن

ابرتزوقنلطوتمق

پژمنده کردن پژهم شدن پژ بودن
اوده چوروموق
بربراوسته اولمق

پژهیدن کردن پژیدن بالفارسی وسهدن
یغلنموق اوجمق

الاربعة بریدن بالضم بریز فت شدن
کسلمک اوچمق طوتمق

بالفارسی پژریدن پژمرانیدن پژمردن
صولدرموق اکین اکمک صولموق

پژمریدن پژوهیدن پژهان پژدن
ازاتمک ایرتلموق مشربوزراید

فی هذه الخمسة بالفارسی پژیکدن بالضم پژانیدن
جمع ایلمک مشروع یخد

وفیهما بالفتح وبالفارسی بسنتن بسمل کردن
بغلنموق بوغزلنمق

بسندیدن بالضم الفارسی وکسرها پسودن
بگنمک دوقنموق دکمک

پسیجیدن پشلیدن پلملیدن پناهیدن
یرقلموق قوتموق بوزلنمق صیغنمق

پنداشتن پنداشتن وفی هذه الخمسة بالفارسیة
صنموق دنفیجرت طوتمق

پودن پوزیدن بالفارسی پوسانیدن
اولموق عذر ایلمک چوروتمک

پوسیدن وفیهما بالفارسیة وبالمهملة پوسیدن
اوپمک چورومک

پوشانیدن بالفارسی وبالمعجمة پوشیدن وفی
کیدرمک کیمک واوتدرمک

هذه الاربعة بالفارسیة وفی الاولین بالمهملة
ارتدرمک دیمق

وفی الثانی بالمعجمة پوش کردن پویانیدن
کیدرشمک یلدرمک

پوییدن پهیدن پیچانیدن پیچیدن وفی
قوتموق یلتموق پیچمق جردرموق جرموق

الثلثة بالفارسیة پخستن پراستن پراییدن
الملک بوزلمک ستیلمک

پیرانیدن پیکلیدن پیمودن پیوستن
اتمک پشکلمق اولچمک اولشمق

پیوسیدن وفی هذه الستة بالفارسی وغیر
صنموق صیغنمق

المعتبدة کلها بالعربی فصل التاء تابیدن تاخلق
یلدرموق سکلمک وچیموق

بیکمک وقفیتمق دوزندیلمک وطرتمق

تازیدن تکه کوفتن تاسیدن تافتن تالیدن

چکرمق طوتمق تارلنمق

تنولستیدن تیداویدن تدسانیدن تفسیدن بالفتح

بوغمق صرمق قوزفوشمق قیزدیمق

تندکیدن بغرالانه مثله

وبالمهمله تدشیدن بالضم وبالمعجمه تراکیدن تن بخیدن تنجیدن

التشمك یرلمق وچتلمق

تسیدن تغریدن تفسیدن تکیدن تلاویدن

قتنمق قوزمق تبسمك سکرتمك صرمق

تلاذدن تمزدن تاجید تنبیدن تنجیدن

اتی وتوکمك جرجملك البسم اولمق مثل تنجیدن

تنسیدن تنانیدن تنیدن توافستن اکجی ایتمك

طوقنمق ملوتجو قدرمق اورنجکلا

توانیدن توختن تولیدن بالفتح تولیدن

اکلمق ازلمك تنجمق اقلمق

تیدشدن تیزیدن تیزدادن فصل الجیم جامیدن

بوللنمق اوصرمق اشمك

جاهیدن جاییدن جخشیدن بالعربی جزبیدن

اوشرمك طاق بکلمك

جرستکدن جرستیدن جریدن جنبانیدن

قوجلمق اوتلمق

جبیدن جستن بالضم جستن بالفتح

سچرمق وسکرتمك

العربی منهما جستانیدن جخیدن جغزیدن

طاطورمق طاتمق

جفتن بالعربی جفانیدن جفسیدن

یپشدرمق یپشمق

جخیدن جقیدن جقیدن بالقاف فیهما

دورتمك قزقمق

جکانیدن جکیدن جعز بالنون مقام الکاف

طمرلمق

جلیدن جمیدن جنبانیدن جنبیدن

تکرمك دپرنمك دپرتمك

جکیدن جوشانیدن جوشیدن جهانیدن

قینتمق قینمق سکرتمك

جهیدن وفی نسخه السبقه بالعربی جیدن جرنکیدن

یکرمك دزمك

فصل الخاء خابیدن خاریدن خاستن

قاشیمق اورطورمق

خاییدن خبه کردن بجوز بالفاء مقام الیاء

چینمک بوغمق

خبیدن یجوز بالکاف مقام خزلیدن خرامیدن

اکیلمک بقمق زرلقمق صلنمق

خوتیدن خزیدن بالکسر خزیدن بالفتح و

چوزمی شتقه معانق الموق اینلمک و سوزتمک

المعجمة خزیدن بالکسر خسانیدن خسبیدن

قلقمق یتورمی اویوتمق یتمق و اوزومق

خسیدن خنکار کردن خفتن خفتیدن

اوکشمق صوزمق بوتوغوزلی بغا اویمق و یتمق یتمک

خفیدن خلانیدن خلیدن خم دادن خجیدن

دپرشمک اکلمک و قوزلمق بوغلمق اولکسرلملا بونجیدیمق یغمق

خمیدن خنداینیدن خندیدن خوابانیدن

ایوتمق کوکلاتمق کولدرمک یتمق و صویوقه

خوسیدن خوصیدن خورانیدن خوردن

اییقمق کوزی ترحمه یدرمک یملک

خوستن خوسیدن خوشیدن خوابانیدن

بزارلملاق بالمهملة قوقلمک اوقمق

خویدن خزانیدن خزیدن خیسانیدن

دزدا بوزمق یشمق اوقمق طوزقوزمق جوزمق اصلتمق

ضیبیدن فصال دادن دکشتن دامیدن

ضبطمک دریوملا طوتمق صورمق

دانستن دانیدن دراغوش کردن درآمدن

بلمک تکلتمک قوجمق ایچرو کلمک

دراوردن درخشانیدن درخشاییدن

ایچرو کترملا یلدرتمق یلدرامق

بجوز بالقاف مقام الخاء درکوردن درشدن

اغرمق ایچرو اولمق و کیرمک

درد کردن درنگ کردن درنکیدن دروانیدن

بجنرمک مثله اکلنمک و کوز ایچرو ایلمک

درود کردن درودن درودن آمدن

و اولکمک و خشنلک سلام بجمک ایچرو کلمک

درویدن دریافتن دریدن بالتشدید

بجمک بولمق انلمق یرتمق

والتخفیف دزدیدن دماز آوردن دمیدن

اوغرلمق دوکدرمک اوفرملدر و بتمک و بلورملا

دوانیدن دوختن دوخته کردن دوشتن

دکلتمق سوکملا دکمک ایکمک

دوسانیدن دوسیدن بالمهملة دوشانیدن دوشیدن

ضعفمق صغدرمق صوتمق و بتمک صوتدرمق و بتدرمک

بالمعجمه دویدن دیکن فصل الزاء زاندن

بوزمك سوزمك

اصله رخشیدن رخ داد رخ بود ربامیدن

بلدرمق بقمق بندرمق سکرمك

درخشیدن رسانیدن رستن بالفتح رستن

ارشدرمك قورتلمق بتمك

بالضم رستن رفتن بالفتح رفتن بالضم رمانیدن

ارتمك كتمك سپورمك اوركتمك

رمیدن رنجانیدن رنجیدن رندیدن

اورکمك انجتمك انجنمك اوتق طراق قرمق

ربانیدن روبانیدن رهاکردن رهانیدن

سپورمك سپورمك قورتارمق مثله و صلورمق

رسیدن رسانیدن رهیدن ریختن ریدن ریزانیدن

قورتلمق دوکمك تغوط ایتمك دوکدرمك

رستن بالمهمله رشتن بالمعجمه رهیدن

بجدمك اکرمك طوپراق اتق

فصل الزاء زای ژاویدن بالفارسی

طوغمق كوشمك

زاییدن زدن زداییدن زدودن

طوغرمق ووروق پاسی اچمق بلكی اچمق

ارزجق بیلك

زفرقیدن زنودن زنوییدن ژولیدن اکلمك درلمك وصاح بوزرمق

مثله سکلمك والومق

بالفارسی فصل السین ساختن ساویدن

دوزلمك ازمك

ساییدن سپردن سپری شدن ستوختن

مثله اصرلمق تمام اولمق دلرمك

ستودن ستادن ستدن ستردن ستیزدن

اوکمك الموق مثله یولمك ویولموق

سپیدن سختن سراییدن بالضم والکسر

ازلمق قیلمق ٢

سرشتن سرنگیدن بفتح الراء سرنکیدن بکسره

یوغرمق یرجلشمق تیك ایلمك

سرودن سرفیدن سزیدن سفتن سگلیدن

مثل سراییدن اولمق لایق اولمق دلمك صقلمق دیرمك

بالکسر سقلیدن بالضم سکالیدن سکیزیدن

مثل سریدن یوزلنمق صوجمق

ستاب زدن سنجیدن سوختن سودن

یوزمك طرتمق کوبمك ازمق دو دورتمك

سغدانیدن سولدشتن فصل الشین شاریدن

کوبنمك باسی دوتمق صوچقلمق

دوندورمك مستقبلاتنده واو الف قلب اولنور ...

شغشیدن • ساییدن • شایستن • شبلیدن •
آشمق و سنمك • لایق اولمق • یرامق • صیغلمق و یرمامق

یجوز بالفاء مقام الیاء شتابانیدن • شتافتن •
اوزدرمق • اوغرامق

شخیدن • شخودن • شخلیدن • شدن • شرهیدن •
دوقنمق • دزملمق • چیزمق دکشمك • اولمق و کیتمك • اوتنمق

شتربتن • بتشدید الراء شستن • سنکار کردن •
چرخلمق • یحومق • اوواولمق

شکافتن • شکردن • شکنیدن • بالفتح شکرفیدن •
یارمق • منتو شکار کردن • دزکه اولمق • عجبلنمق

بالکسر شکستن • شکفتن • شکوخیدن • شکیفتن •
صمق • عجبلنمق • چکنمك • سرنجیو زنراه بنمك • چکلمك چیمق

شمردن • شمیدن • بالفتح شمیدن • بالکسر شمیدن •
صیمق • شداد ایلمك • یپلمق و قیعولمق • اکلمق

شناختن • شناوکردن • شنجیدن • شنوانیدن •
اکلمك • صودده یوزمك • انجذمك • اشتدرمك

شنودن • شنیدن • شوخیدن • شورانیدن •
اشتمك • الدملك ایلمك • دلرمك و قوترمق

شوریدن • شولیدن • شویانیدن • شیفتن • شیدن •
قرشدرمق و دلوزملك • اندیشه اتمك • یدودرمق • نفرتغوریدن • دقنمق

سنتمك
فصل الطاء طپیدن • طرازیدن • طلبیدن • بتشدید اللغه
طپنمق • طونو غلملك

من العربی و الفارسی فصل الغین غالیدن • غرمیدن • کوکرملك و کورتمك
یاتی اوزرینه یوالنمق

بتشدید الراء غرشیدن • بالزاء الفارسی غلتانیدن •
ربر یوکتنه یقمق • یوالندرمق و یوالنمق

یجوز فیها الطاء مقام التاء غنشیدن • غنودن •
یقنمق • امزغنمق • یرنو سیلمك

غوریدن • غولانیدن • غولیدن • فصل الفاء
کشکرملك • قنمق • تنتمق • وکلملك

فاضیدن • فتادن • فتالیدن • فتودن • فراخلق • یغو قروکتورملك
بوق دیتملك • لتملك • دوکلك • ازلنغ • سوزده توقف ایلملك

فراشیدن • فراموش کردن • فرخمیدن • فرسنادن •
چمقنمق • دیتمق • دونتملك • اونتمق • مسلف فاخیدن • درتملك

فرسودن • فرمودن • فرهنجیدن • فرواسیدن •
درتملك • دیلملك • اوصنمق • بنمق • زمق • چرمق • اشغه کلملك • دانلك

ویجوز بالذال بعد الواو برنجدن • فرودخلق •
طلمق و بتمق • الدمق

فرهنجیدن • فربانیدن • فرنجیدن • فرنیفتن • فرودن •
چرنمق • الدنمق • دنك اولمق • ازمق

فرودپردن • فرخلیدن •
یوقمق • صنمق

فرودن بالمهملة فرایدن فشردن بالمعجمة

فکندن ویجوز زیادة الالف فی اوایل هذه الخمسة

تمام فی فصل الاول الخمیدن فلخودن فخیدن

فهمیدن مرکبة من العربی والعجمی فصل الکاف کارانیدن

کاریدن کاشتن بالمعجمة فی الثانی کافتن

اصله شکافتن کاویدن کاوهیدن کاهانیدن

کاهیدن الی ههنا کلها بالعربی کاییدن کداختن

کدارانیدن کداشتن یجوز بالواو مقام الدال

کدرانیدن کذشتن کدارندن کوامی داشتن

کرانیدن بالنون بعد الالف کرانیدن کراییدن

بالکسر کراییدن بالضم کرداندن کرداوردن

کردکردن کردن بالعربی کردانیدن کرویدن

کرسیدن کرفتن کرویدن کریانیدن

کریختن کریانیدن کریستن یجوز حذف یائه

کزارانیدن کزاردن کزانیدن بالفتح و

بالنون بعد الالف واللذان بعده بالیائین

المثناتین بعد الالف کزاییدن بالکسر کزاییدن

بالضم کزیدن بالفتح کزیدن بالضم کستانیدن

کستردن کستریدن کسلانیدن کسستن

کسیختن کشادن بالعربی کشتن بالفتح

بالضم وبالفارسي كشتي كرفتن ، كشودن ، كشيدن ، چكمك

كفانيدن ، وفي هذه الاربعة بالعربي ايضا كفتن ، كفيدن

بالعربي ايضا كماريدن ، كماشتن ، كمان بردن ، كمانيدن

كم شدن ، كم كردن ، كمزبيدن ، كنجانيدن ، كنجيدن

كندن ، كنداانيدن ، بالعربي فيهما كنديدن ، كواريدن

كوازه كردن ، كوبانيدن ، بالعربي وبالباء الفارسي

كواريدن

بعد الواو كوزنيدن ، كوش داشتن ، كوش كردن

كوشيدن ، كوفتن ، بالعربي فيهما كوبانيدن بالمثناة

التحتانية بعد الواو وما لم بالعربي كله بالفارسي فصل اللام

لابه كردن ، لابيدن ، يجوز بالواو فيهما مقام الباء

لافيدن ، لرزانيدن ، لرزيدن ، لغزانيدن ، لغزيدن

لنجيدن ، لنكيدن ، لوغيدن ، ليسانيدن

ليسيدن بالفتح والكسر فصل الميم ماليدن

ماندن ، مانستن ، مچيدن ، مخيدن ، مردن

مزيدن ، مسيدن ، مكيدن ، موليدن ، مويدن

ميرانيدن ، ميزيدن ، فصل النون ناديدن

نازيدن بالزاء المعجمة في الثاني ناليدن ، ناميدن

نبشتن ، نخشيدن ، نشاندن ، نغزيدن

نكاريدن ، نكاشتن ، نكاه داشتن ، نكاه كردن

يجوز ضم النون فيها نكرستن ، نكريدن ، نشستن

عار ننمود

نكوهيدن نمودن ننك داشتن نواختن

نوازيدن نواشيدن نورزيدن بالضم والفتح

مثله

نوشانيدن نوشتن نوشيدن نهيدن

نويدادن نوشانيدن نهادن نهاديدن

بالفتح والكسر نهفتن نهر و كرفتن نيوشانيدن

نيوشه كردن نيوشيدن بالضم والكسر نيوشه

الثلثة فصل الواو وابكيدن واخيدن وارديدن

واكردن ورزيدن وركردن وزيدن

وشكردن فصل الهاء هراسانيدن هركيدن

هست كردن هستيدن هشتن هشيدن

مثله

امثلة بالفارسية

هواسيدن هوش كردن فصل الياء يادكردن

يارستن يارسيدن ياري دادن يازيدن

بالمعجمة في الثاني يافتن ياوه كردن ياوه شدن

يخشيدن يخجودن يخشودن تمت فيها القواعد

مثله

والامثلة اعلم كان الصرفيين جعلوا الفعل وما يشتق منه

ميزانا ووزنوا غيره به كذلك جعلنا ما يرادفه

في الفارسي اعني كردن وما يخرج منه ميزانا وبينا فيه

القواعد والامثلة ليقاس عليها غيرها مهما امكن وانما

بينا بالعربي لان تعبير القواعد بالفارسي لا ينفع لغير العجم

وزيادة نفع الامثلة المختلفة كرد كند فعل مضارع

كردن كننده نكرد هنوز نكرده نمي كنند

الامثلة المختلفة

نكنند • جه اينه نكنند • بكنند • مكنند • كن • مكن •

كردن كاه • آلت كردن • نيك باركردن •

يك كونه كردن • كننده تر • كننده يك

المطردة الماضي المعلوم كرده • كردند • كردي •

كرديد • كردم • كرديم اعلم انه لا فرق في الصيغ

الفارسية بين المذكر والمؤنث والتثنية والجمع لفظا

بل يمتاز كل منهما عن الآخر بحسب القرائن فلذلك تحررت

الامثلة في السته وكيفية الاشتقاق كردم كردي •

الامثلة المطردة في الماضي المعلوم

والبواقي منه ظاهر للمتوجه اذ في توجيه الماضي المجهول

كرده شد • كرده شدند • كرده شدي • كرده شديد •

كرده شدم • كرده شديم باظهار الضمائر في ماضي

شده المنضم الى لفظ اسم المفعول الحكاية عن الحال

الحكاية عن الحال الماضية

الماضية المعلوم مي كرد • مي كردند • مي كرديد •

مي كرديد • مي كرديم • مي كردم • وفي المجهول كرده مي شد •

الماضي المجهول

كرده مي شدند • كرده مي شديد • كرده مي شدم •

كرده مي شديم بزيادة مي على الماضي الاصلي في المعلوم

وعلى الفرعي في المجهول ثم هنا امثالات اخر يفيد كل

منها نوع من الاخبار عن الماضي منها نحو كرده است •

كرده اند • كرده اي • كرده ايد • كرده ام •

كرده ايم لفظ است رابطة تفيد النسبة اذا اتصلت

بكلمة مفتوح الآخر بحسب تثبت الفها خطا

واما لفظا فيجوز حذفها واثباتها كما هنا واذا اتصلت

بساكن الآخر يجب حذفها لفظا وخطا ونحو نيكست •

وبدست وغيرهما وقد يحذف تائه لفظا وقد يحذف

هي بالكلية ويكتفى بكسر آخر الكلمة نحو ايوح ديكرست

وان ديكر بكسر الراء ولفظة اند كلمة الجمعية وحال

الفها كحال الف لفظة است علما لا يخفى وكثيرا ما

يحذف دالها والظاهر انها هي لفظة است ولكن قلبت

في بيان … است

فی بیان لفظ اند

سینه نون ناو شاه ذلا فصل بسبب الهمزة فی الخطاب والتکلم

مختصر منها واختلاف حرکتها بملایمة ما بعدها ومنها نحو

کرده بود • کرده بودند • کرده بودی •

کرده بودید • کرده بودیم • کرده بودیم بابراز

الضمائر فی ماضی بودن المنضم الی لفظ اسم المفعول

ومنها کرده بوده است • کرده بوده اند •

کرده بوده ای • کرده بوده اید • کرده بوده ام •

کرده بوده ایم باظهار الروابط مفردا وجمعا ومنها نحو می

خواست کردن • می خواستند کردن • می خواستی کردن •

می خواستید کردن • می خواستم کردن • می خواستیم کردن •

بضم ما یفید الحکایة عن الحال الماضیة المشتقة من خواستن

الی المصدر والحاق الضمائر بالاول ومنها توانست کردن •

توانستند کردن الی آخره باظهار الضمائر فی الجزء

الجزء الذی هو ماضی توانستن ومنها توانسته است کردن •

توانسته اند کردن الخ بالرابطة کما مر ومنها می

توانست کردن • می توانستند کردن الی آخره بزیادة

ما یفید الحکایة عن الحال الماضیة لتوانستن علی

المصدر باظهار الضمائر ومنها نحو بایست کردن •

بایستند کردن الی آخره بزیادة ماضی بایستن مع

ضمائره علی المصدر ومنها بایستی کردن • می بایستند کردن •

الخ بزیادة ما یفید الحکایة مع ضمائره ومنها بایسته است کردن •

بایسته اند کردن الخ بالرابطة کما مر مرارا ومنها نحو

شایست کردن • شایستند کردن • شایستی کردن •

الا آخره بزيادة ماضی شد مع الظمائر ومنها

نحو بايسته است كردن · شايسته اند كردن ·

شايسته اى كردن الى آخره بالرابطة ومنها نحو مى شايست كردن ·

مى بايستند كردن الى آخره بما يفيد الحكاية عن الحال

الماضية مع الظمائر ومنها كرده شده بود · كرده شده بودند ·

كرده شده بودى الخ بزيادة اسم مفعول شدن وماضی

بودن بعد مفعول الاصل باتصال الظمائر الى آخره

ومنها نحو كرده شده بوده است · كرده شده بوده اند ·

الخ بالرابطة كما عرفت وبهذه القواعد اعمل غير هذه المصدر

من المصادر فاحذف فيها مثل ما حذفوا فيه وزد فيها

غير ما زدنا هنا حتى تفيد تلك هذه المعانى ولا تغفل

ان ما ذكرنا تحت كل منها من التقييد وسوى ما نستعمل كل طائفة

منها عرفا لا يعلم ما يفيد مفرداته فى الاصل ثم اعلم انه

قد ظهر من المذكورات ان الياء المثناة بالتحتانية

المكسور ما قبلها يفيد الخطاب وتجيء ايضا للمصدرية

اما وحدها كما فى ساكن الآخر نحو مردى اى الرجولية

او مع الكاف الفارسى كما فى متحرك الآخر زندگى اى

الحيوة وللتنكير نحو مردى اى رجل من الرجال والنسبة

كما فى لغة العرب وسقوطها من المضارع المعلوم كنند

كند كنى كنم كنيم · بحذف نون كردن وقلب

راءه نونا وقلبا ابدا لياء وبين

اشتقاق المضارع فى الفارسى

من المصدر قبليا بل سماعى الا ان كلمة الخاء من مثل ما ختم

الى الذال نحو ساختن و من ساخت الى السين نحو شناختن

ومن فروختن الى الشين نحو فروشد ولكن انقلابها

الى الزاء اكثر ولذا لا ينضبط حال كل مصدر فى اشتقاق

مضارعه كل منها من الافواه وتتبع غيره على ما فى هذا الكتاب

ثم بادرس ثم اعلم ان المضارع فى العرف يحتمل الحال

والاستقبال لكن بدخول السين او سوف يختص بالاستقبال

نحو بكند و نهذا الباء يكون مضموما اذا كان اول
المضارع مضموما كما هنا وكذا اذا كان بارا
فيما اذا لم يكونا مضمومين نحو ببرد وببرد
بفتح الثاني في الثاني وببرد واذا كان مفتوحا
او مكسورا يكون الباء مكسورا نحو بدانند و
وبنشيند واما اذا كان اول المضارع همزة
ينقلب بعد دخول هذا الباء والنون والميم النافيتين ياء
نحو بيفتد ونيفتد ونيفتد من
افتادن وكذا من غيره مما في اوله الهمزة المفتوحة
الجمع كرده شود
كرده شوند كرده شوى
كرده شويد كرده شوم كرده شويم
بزيادة مضارع شدن بعد اسم المفعول وابراز
الظاهر في المضارع ويجوز زيادة الياء وكلمة
المذكورين في اول هذه المضارع ايهم ليخص

احد المحتملين وهنا امثال اخر يفيد كل منها نوعا
من الاخبار من المضارع او الحال كما كان في جانب الماضي
كذلك ومنها نحو خواهد كردن خواهند كردن
خواهى كردن خواهيد كردن خواهم كردن
خواهيم كردن ومنها تواند كردن توانند كردن
توانى كردن الى آخره ومنها شايد كردن شايد كردن ومنها بايد كردن
بايد كردن الى آخره
الى آخره باظهار الضمائر في الكل الى الزوائد التي
هي مضارع خواستن ومضارع توانستن ومضارع
بايستن ويجوز ادخال المذكورين في اولها ايهم
للاختصاص المذكور ويجوز حذف الالف من تواند في المفرد
فقط وهو يفيد معنى عجزها نحو نتوان كردن بمعنى
نتوان كردن اعلم انه يجري الاستفهام في كل ما
يجري فيه الخبر بلفظ بعينه لكن [illegible] تغييرها بحركة المتكلم
عند التكلم كما لا يخفى المصدر اعلم ان المصدر يجيء
على طريق المشهور كردن وكردنا بزيادة الهاء

ذكر صيغة الماضي والامر ويراد بها المصدر

والالف صبا وما يذكر مثالا للجمع في اكثر المدونات المتداولة
اعني كردنيها وما يكون على وزنه من سائر المصادر فليست جمعا
للمصدر بل لما يدل على المعد بمعنى يدل عليه المصدر ريتني كردنيها
جمع كردني اى المعد للفعل خوردنيها جمع خوردني اى
المعد للاكل وپوشيدنيها جمع پوشيدني اى المعد للبس وكفى ان يجعل
في الجمع وقد يذكر الماضي والامر ويراد بهما المصدر نحو گفت
وگو وذكر للتكلم والضرب والاخذ ونحوه ثم يجوز في
كل ما يركب مع المصدر مما مضى حذف النون واستعمال الباقي
نحو بايست كردن وبايد كردن وقس عليهما غيرهما
غيرهما وقد يؤخذ المعنى المصدري بالياء المصدري كما مر
وبايصال الشين المعجمة الى آخر صيغة الامر نحو نشد ارش
دبرش وپرش وفرش للعلم والتربية والذهاب واذا اريد
ان يجعل المصدر بمعنى الامر بلفظ نداء بعد لفظ
اسم المفعول نحو كردني شدني وكذا في غيره ثم ان
المصدر مما لا يحتمل الضمائر في العربية ولكن يضاف اليها
نحو فعله فعلها فعلهم الى آخره وكذا في الفارسي نحو كردنش او
كردن ايشان كردنت انان كردنت كردن تو
كردن تان كردن شما كردنم كردن من كردنيم
كردن ما فظهر ان الشين المعجمة ضمير والتاء ضمير المخاطب والميم

ضمير المتكلم

الدالة على العدد

مصدر علم الفاعل

على لفظ المضارع للمفرد وقد يقيد بهذا الصاحب

ضمير المتكلم ولا يبعد ان يكون كردنت بمعنى كردن تو
وكردن تان بمعنى كردن شما وكردنم بمعنى كردن من
والحذف والاختصار كثير في الفارسي جدا اسم
الفاعل كننده بزيادة النون الساكن والهاء في
الاسماء المركبة المفتوحة الاواخر
آخر نحو بابنده وسالنده وجهانگيرنده وغيرها
معنى كلي قليلي في مثل هذا التركيب كننده كان بزيادة
على المفرد والقاعدة في اخذ جمع الاسم في الفارسي
ان الاسم لا يخلو اما ان يطلق على الحيوان او على الجماد
فالاول بالالف والنون اذا كان آخره ساكنا نحو
آدميان او جانوران وبالكاف الفارسي قبل
ذلك الالف والنون ان كان متحركا نحو كنندگان
وفرشتگان وخوجگان واما الثاني فبالالف والهاء
غالبا نحو تيمانها وزمينها وقد افاد معنى اسم الفاعل من
المشتق بمقارنة لفظ گر نحو زرگر وكفشگر وغيرها
او لفظ بان نحو باغبان وكشتيبان او لفظ دار
نحو باجدار وعلمدار واي مشتق يخص حملها ايراد معنى
الفاعل نحو جوهرشناس واشنيده اصلها جوهر شناسنده
واتش زننده واما طريق الصفة المشبهة بزيادة الالف

في آخر صيغة الامر نحو دانا وشنوا وتوانا في المفرد
للاستخبار في والسمع والطاعة وبزيادة الاخر
في الجمع نحو دانايان آخره اسم المفعول كرده
بزيادة الهاء الغير الملفوظة في آخر الماضي بعد فتح
المفرد كرده كان بزيادة لفظ كان كما في اسم الفاعل
للجمع وكاستواء المذكر والمؤنث والتثنية والجمع في
الفارسي الجي من اسم الفاعل والمفعول والصفة المشبهة
الالفاظ وامثالها كنند ايست كننده ان كنند اي
كنند ايد كنند ام كنند ايم فعير مختص بها بل يجري
في كل اسم يحمل على الآخر نحو بستم بنده الخ و
ونحو بستنم خوبند وبدبختند وبدبند
وغيرهما مطلقا الجحد المعلوم نكرده نكردند
نكردي نكرديد نكردم نكرديم
بزيادة النون المفتوحة في اول الماضي بكر
الجحد المجهول مثل كرده نشود كرده نشدند
الجحد بزيادة النون في اول جزء الثاني ويجوز زيادتها
في ول الاول معلوم مبالغة الجحد هنوز نكرده

هنوز كرده نشد هنوز كرده نشدند الى آخره
بزيادة ... معلوم نفي الحال نمي كنند
نمي كند الخ بزيادة تلك النون المذكورة في اول كلمة
المفيدة للحال مجهول نفي الحال كرده نمي شود كرده
الى آخره بزيادة ما يفيد نفي الحال مع شدن ما بعد صيغة
اسم المفعول معلوم نفي استقبال نكنند نكنند

نكني الخ بزيادة النون المذكورة في اول المضارع
مجهول نفي المستقبل كرده نشود كرده نشوند
كرده نشوي بازيادة نفي المستقبل من شدن بعد
اسم المفعول معلوم تاكيد نفي المستقبل هرآينه نكند
هرآينه نكنند هرآينه نكني الى آخره بزيادة لفظ هرآينه
في اول نفي مجهول تاكيد نفي مستقبل هرآينه كرده نشود
هرآينه كرده نشوند الخ بزيادة ما يفيد نفي المستقبل
ثم علم ان هذا النون النافية تزاد في كل ما ذكرنا في الماضي
والمضارع في اول المزيدات وان كان يجوز زيادتها
في البعض في اول المزيد عليه وهذا ظاهر عند من نبوطه
اذ في تتبع غير محتاج الى تعداده وكذا تزداد في اول المصدر
واسمي الفاعل والمفعول وغيرها من الاسماء مشتقا كان او جامدا

اوامنها

اوامنها النفی وقد تلحق باخره الالف والنون
نحو نادان ونادان للابله والمخبث او الهاء عند حذف
الملفوظ نحو ابوه نه آنست وحينئذ قد يذكر وحده
مثلا اذا قيل لك هل فعلت الامر الفلانی تقول الاته
فی الجواب لفهم المخاطب مرادك بواسطة القرائن
وقد تذكر فی مثل هذا المقام باليا مقام الهاء لكن يكون
ملفوظة وهی تكون مكسورة كونی وقد تلحق باخره
رابطة نحو نيست بحذف الف است وكذا يجوز كسرها
فی كل محل يكون مابعدها يا نحو نيا مد وغيره معلوم
امر الحاضر بكن بكنيد بحذف دال المستقبل وسكون
النون فی الاول وبزيادة اليا بين النون والدال
فی الثانی اعلم انه كما يدخل فی اول المضارع حرف البا
لتخصيص بالاستقبال كذلك فی اول الامر والنهی والماضی
والمصدر ايضا للتاكيد كما يدخل الاجله در وبه
وعا وفرا وان كان يفيد بعضها معنی آخر فی
فی البعض وحال تلك اليا حال ما بعدها هنا
كما فی المستقبل بعينه فلا حاجة الی الاعادة و
قد يجیء مفتوحة للقسم نحو بخدا وللتعطف نحو
بسر تو وللتعدية والمصاحبة بالالف وبدونه كما

مر فی الاسماء بجمع امر الحاضر كرده شود كرده شويد
كرده شوم كرده شويم بزيادة لفظ معلوم امر الحاضر
مرشدن مع الضمائر فی آخرها المفعول فی الاوليين و
سيجیء اصل الاخيرين ويجوز الباء فی لفظ الامر المذكور
كما فی معلوم نهی الحاضر مكن مكنيد بحذف الباء كرده شود
كرده شو بكرده شوم كرده شويم بزيادة الميم
علی لفظ الامر فيهما معلوم امر الغائب بكند بكنند
بكنم بكنيم علی لفظ المضارع بعينه ولكن يفرق
بينهما بالقرائن وقيل يزاد بين النون والدال الف
نحو كناد وهو غير مستعمل الا نادرا او قد يجیء بزيادة
لفظ كو علی قدام امر الحاضر او آخره نحو كو بكن بكن كو
او بكن كو بكنيد كو وهو قليل ايضا مجهول
امر الغائب كرده شود كرده شوند كرده شوم كرده شويم
بزيادة لفظ المضارع المعلوم من شدن فی آخر
اسم المفعول ويجوز الباء كما مر والمطلوب كالمتكلم
من جمع الحاضر بلا فرق لان مآلهما واحد ولذا جاء
منه مع اتمام الاجتناب من معلوم الا نادرا لما بين فی

فی الفرد معلوم نهی الغائب مکند مکنید مکنیم
مکنیم بزیادة فی اوله المیم ویجوز بزیادة النون
ایضا بل هی اکثر استعمالا مجهول نهی الغائب کرده مشو کرده مشوند
کرده مشوم کرده مشویم بزیادة المیم فی اول مابین
فی مجهول امره ویجوز هنا ایضا بالنون والاستوا المذکور
غیر مرة انحصرت الاوامر والنواهی فیما انحصرت فیه الصیغ
اسم الزمان والمکان کردن گاه کردنگاه
واما فی اکثر الاستعمال بهذا بحسب الاستعمال فینفرد کل منهما عن الاخر ثم ان اسم
الزمان غالبا یکون فی الجوامد بلفظ گاه نحو
صبحگاه وچاشتگاه وشبنگاه واما اسم المکان
فیجیء فی الجوامد نمازگاه وکارگاه ومن المشتقات
ایضا نحو گریزگاه وچراگاه وقد یجیء من الجوامد بلفظ
زار نحو لاله‌زار وخبزار وغیرهما وبلفظ دان
نحو خاکدان وجامه‌دان واما اسم الآلة وبناء المرة
وبناء النوع فلیس لها فی الفارسی صیغ مخصوصة بل
یستعمل فی اسم الآلة باضافة لفظ الآلة الی کل ما یراد
آلة نحو آلت کردن وآلت نوشتن والة خوردن
او یذکر اسم کل آلة مخصوصة نحو قلم وقلمتراش وغیرهما
واما بناء المرة والنوع فیضم الی الفعل ما ینبئ الوحدة

والنوع نحو یکبار کردن وبار کردن و یکگونه کردن وکذا فعل التعجب لیس له لفظ مخصوص
بل یستعمل ما یفید معنی التعجب نحو زهی کردن وزهی
کننده وعجب کرده نیست وعجب کننده است
وغیرهما اسم التفضیل کننده‌تر کننده‌ترین
بلفظ تر المنبئة معنی التفضیل فی کل ما یلحق به مشتقا
کان او جامدا اسم التصغیر کنندک کنندکان
بقلب الهاء الذی فی آخر اسم الفاعل غیر ملفوظ نحو
خوجیک وزنبیلک وغیرهما وقد یکون بتقلیب تلک
الهاء کافا نحو کنندک ونیک کلک
وخوجکک وغیرهما واما فی اسماء الساکنة
الاواخر فبزیادة الکاف نحو پسرک
ودخترک وغیرهما و
سبب الانحصار دارا
تم بعون
الله الملک العلام
الحمد لله الذی وهب لنا الاتمام فی تاریخ سنة وعشرین ومائة الف عام

واعلم انه لايظهر الاعراب في الفارسية الا في المحلين المضاف والمعطوف عليه فان المضاف مجرور في

الفارسي كما ان المضاف اليه مجرور في العربي نحو جان من اما اذا اضيف الى المضمر فلا يظهر الجر واما

المعطوف عليه فان احتمل اخره الحركة فيرتفع اخره ونكتب واوا دالا على الضم لان العطف بالضم

عند الاكثرين وقيل بالواو مثاله حبا ن ودل وان لم يحتمل اخر المعطوف عليه

الضم فتختم الواو الدال عليها نحو باو شران ولم يقرأ بالياء ونحو انيده دو نده لان الهاء

لايدخل لما في التلفظ فيجب في المكتوب في الفارسية

قاعدة الوصف التركيبي اسم الفاعل اذا اضيف الى مفعوله في الفارسي

يحذف علامة اسم الفاعل اعني نده وتتقدم معمول عليه

وتسمى وصفا تركيبيا

تنبيه الفاظ الفارسية من الاسماء والافعال ساكنة الاواخر

فان وجدت متحركة في حضورة مفتوحة فكل كلمة مفتوحة الاواخر

تكتب الهاء

تقديم المضاف اليه على المضاف في الفارسي شايع

وقد تدخل الباء على المضارع في الفارسي

للاختصاص على الاستقبال

وقد تم هذا المتن العبد رجب البقو الصعدي في الفارسي

ورائه مشركففار